



Avdelningen för natur och miljö
Markus Forsberg
010-22 34 000

Skötselplan för Strandstuvikens naturreservat



Foton på framsidan. Bilden till vänster visar en gravand som är en karaktärsfågel för Strandstuviken, foto: Mauri Karlsberg. Bilden uppe till höger visar den troligen äldsta levande eken i reservatet, på södra spetsen av Högholmen, foto: Markus Forsberg. Bilden längst ner visar betande kor på strandängen vid inre delen av Strandstuviken, foto: Markus Forsberg.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Översikt

Strandstuvikens naturreservat är beläget sydost om Nyköping och norr om Oxelösund vid den del av östersjökusten som kallas Örsbaken. En lång halvö som avslutas i de barrskogsklädda Stor-Tallaren och Lill-Tallaren skiljer de stora vikarna Snäckviken och Strandstuviken från varandra. Vikarna är mycket grunda och även ett par hundra meter ut från land är vattendjupet bara några decimeter och det är endast i de marina ytterområdena som det överstiger 4,5 meter. Bottnarna utgörs av postglaciala sediment där finsand och silt dominerar med enstaka inslag av gytta och grus. Här i de grunda havsvikarna bildar fågel, fisk, ryggradslösa djur, kärlväxter, kransalger och alger tillsammans miljöer med mycket höga naturvärden.

Vidsträckt och välhävdat strandängar karakteriserar naturreservatets delar på land. De bildar tillsammans med de grunda vikarna en attraktiv miljö som ofta betraktas som länets förnämsta fågelokal under vår- och höstflyttningarna. Området är ett väl nyttjat besöksområde för friluftsliv och rekreation genom framförallt fågelskådning, vandring, cykling och ridning.

Uppgifter om naturtyper, arter och bevarandevärden

Uppskattade arealer av naturtyper*:

- Skogsmark	Ca 219,6 ha, varav 207,5 ha produktiv
Granskog	Ca 7,9 ha
Tallskog	Ca 20,1 ha
Barrblandskog	Ca 46,0 ha
Lövblandad barrskog	Ca 88,4 ha
Triviallövskog	Ca 34,2 ha
Ädellövskog	Ca 14,1 ha
Triviallöv med ädellövinslag	Ca 8,9 ha
- Öppen våtmark	Ca 60,5 ha
- Åkermark	Ca 0,5 ha
- Övrig öppen mark	Ca 61,0 ha
- Exploaterad mark	Ca 3,9 ha
- Sjö och vattendrag	Ca 0,7 ha
- Hav	Ca 644,1 ha

TOTALT Ca 991 ha

Natura 2000-naturtyper

- Sandbankar (1110)
- Blottade ler- och sandbottnar (1140)
- Stora vikar och sund (1160)
- Strandängar vid Östersjön** (1630)

2022-06-21

511-4590-2021

- Silikatgräsmarker (6270)
- Fuktängar (6410)
- Slåtterängar i låglandet (6510)
- Hällmarkstorräng (8230)
- Taiga** (9010)
- Näringsrik granskog (9050)
- Trädklädd betesmark (9070)
- Lövsumpskog** (9080)
- Näringsrik ekskog (9160)
- Näringsfattig ekskog (9190)

Natura 2000-arter

- Sångsvan (A038)
- Vitkindad gås (A045)
- Salskrake (A068)
- Havsörn (A075)
- Trana (A127)
- Ljungpipare (A140)
- Brushane (A151)
- Dubbelbeckasin (A154)
- Myrspov (A157)
- Grönbena (A166)
- Smalnäbbad simsnäppa (A170)
- Skräntärna (A190)
- Fisktärna (A193)
- Silvertärna (A194)
- Spillkråka (A236)
- Törnskata (A338)

ÅGP-naturmiljöer

- Särskilt skyddsvärda träd

ÅGP-arter

- Skräntärna

Prioriterade bevarandevärden

- *Naturtyper*
 - Sandbankar, blottade ler- och sandbottnar, strandängar, öppen betesmark, trädklädd betesmark, betespåverkad skog, barr- och lövskog
- *Strukturer (landskapselement)*
 - Strandzoner, öppen gräsmark, äldre ek, asp och tall, hålträd och död ved i olika nedbrytningsstadier
- *Växt- och djursamhällen*
 - Kransalger, hävdgynnade kärlväxter, strandängsfåglar, rovfiskar
- *Arter*
 - Havsörn, skräntärna, gravand, större strandpipare, ängspiplärka, gulärta, hartmannstarr, majviva, smalfjällig strandmaskros, reliktböck, korallticka

- *Friluftsliv*
- Fågelskådning, vandring, cykling, ridning, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, naturstudier

* Klasser och arealer enligt NMD (Nationella Marktäckedata)

**Prioriterad naturtyp – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU

Naturgeografiska förhållanden

Strandstuvikens naturreservat tillhör den naturgeografiska region som kallas "Sörmlands och norra Östergötlands skärgårdar". Regionen karakteriseras av öppna fjärdar, gyttringar av holmar och skär, en yttre och en inre skärgård. Där den yttre huvudsakligen utgörs av kala kobbar och skär medan den inre, dit Strandstuviken hör, är skogsklädd och ofta har inslag av odlingsmark.

Genom landhöjningen, som inleddes när inlandsisen började dra sig tillbaka för drygt 10 000 år sedan, har havsbotten blottlagts och övergått till strandäng och så småningom till fast mark. Den processen fortgår ännu och nytt land reser sig ur havet i en takt av ca 3 – 4 mm per år. I flacka kustavsnitt med långgrunda stränder, som här i Strandstuvikens naturreservat, blir landvinningen särskilt påtaglig. De postglaciala sediment som dominerar i de grunda vikarna, silt och finsand, är därför de vanligast förekommande fraktionerna även på landsidans lågt liggande strandängar, vilka utgörs av forna tiders havsbotten. Även enstaka mindre inslag av gytta och grus förekommer på vikarnas botten.

Markens fuktighet och salthalt avtar mot land och ger upphov till landstrandens karakteristiska vegetationszoner med krypven och agnsäv som dominerande arter närmast vattnet, något högre upp vidtar salttåg och därefter rödsvingel. Inte sällan angränsar vegetationszoneringen på fastlandssidan mot staggräsmark eller fuktängar med tuvtåtel.

Berggrunden i Strandstuvikens naturreservat utgörs av sura förgnejsade urgraniter i den norra delen av reservatet. Söder om Stor-Tallaren och Våmmen är i stället sedimentgnejs dominerande. Svallade jordlager med inslag av skalgrus gör att det trots sura bergarter förekommer områden med basisk reaktion i strandängarna – i synnerhet norr om Snäckviken. De kalkrika skalerna skapar basiska förhållanden i de ytliga jordlagren vilket gynnar sällsynta arter som hartmanstarr, majviva, plattsäv m. fl.

Utmed stranden öster om Våmskogen, vid Gåsudden, har fynd gjorts av så kallade marlekor, mallrikor eller imatrastelar som är geologiska sällsyntheter, knappt handflatsstora, ofta skivformade bildningar som uppstår genom en koncentration av kalciumkarbonat i lerslam på havsbotten.

Historisk och nuvarande markanvändning

Av äldre lantmäterikartor framgår att delar av de nuvarande strandängarna utgjorde ängsmark redan under slutet av 1700-talet. Huvuddelen av strandängarna i dagens naturreservats är dock av relativt ungt datum. Först under 1800-talet blev de tillgängliga genom landhöjningen och de har huvudsakligen utnyttjats som strandbeten och endast i begränsad omfattning som slåttermark – som t ex strandängarna väster om Kvislingen, på Stor-Tallaren och i det inre av Snäckviken.

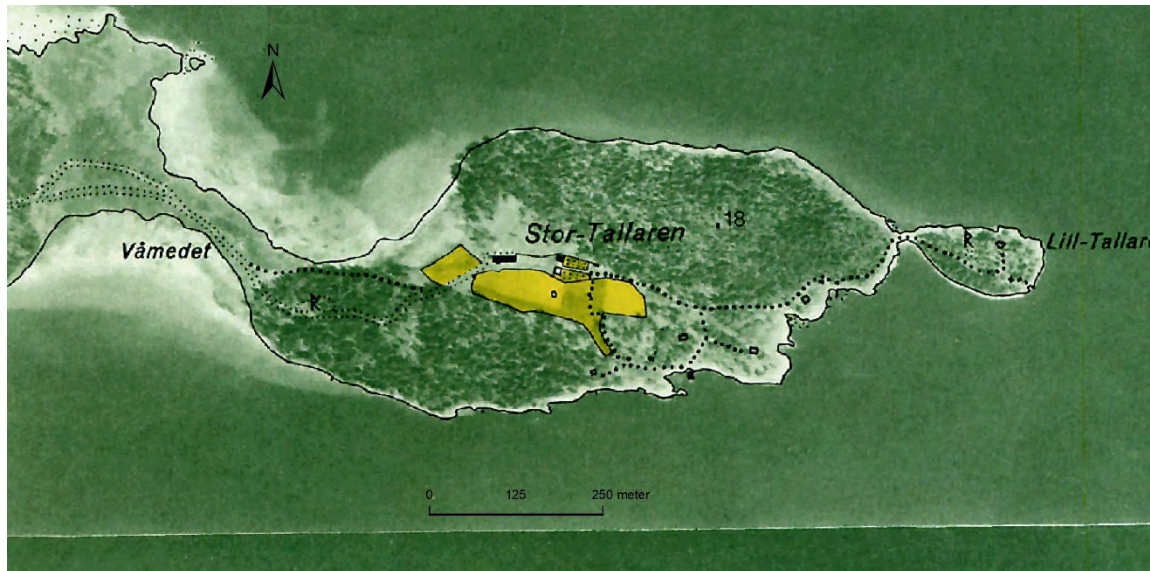
De skogsklädda delarna av naturreservatet har även de med stor sannolikhet utnyttjats som fodermarker – i synnerhet betesmark men även som slåtteräng. Det finns belägg för att hela den skogsklädda delen från Snäckviken och norrut, under sent 1600-tal, har nyttjats som fodermark – i huvudsak som betad skog under hemmanet som senare omnämns som säteriet Gårdsnäs. Under samma tid anges att Våmskogen, som då var en ö, betades av 4 hästar hela sommaren och Enholmen av två hästar.

Långt senare, vid tiden för förra sekelskiftet, saknas Gårdsnäs på den så kallade häradsekonomiska kartan. Den enda bebyggelsen på den kartan, inom dagens naturreservatsgränser, utgjordes av Tallaröstugan, ett litet skärgårdshemman på Tallarön, nuvarande Stor-Tallaren.



Figur 1. Häradsekonomiska kartan (1897 - 1901) visar bland mycket annat Tallaröstugan samt att sank ängsmark förekom i det inre av Snäckviken (betecknat som Aspafjärden på kartan) trots att området redan då dränerades kraftigt genom flera grävda diken. Lövdominerad skog täckte stora arealer. Kartan visar även att lågt liggande delar av Kvislingen var öppen betesmark - troligen strandäng.

Vid skärgårdshemmanet bedrevs jordbruk och fiske av permanentboende fram till 1960-talet. Därefter avklingade verksamheten och markerna runt omkring växte så småningom igen. 2016 återupptogs både betesdrift och åkerbruk i anslutning till gården och de gamla kulturmarkerna kom åter fram.



Figur 2. Ekonomiska kartan från 1950-talet som visar kulturmarkerna runt skärgårdshemmanet när de fortfarande brukades.

Under slutet av 1990-talet genomfördes skötselåtgärder i området väster om Våmskogen i syfte att utöka strandängsarealen. Ung tall som fått fotfäste på strandängarna avverkades och stubbarna frästes bort. Samtidigt skapades gläntor i Våmskogen för att få fram den luckighet som karaktäriserar skogsbeten.

Under åren 2016 - 2019 utfördes omfattande restaureringsåtgärder inom ramen för ett EU-projekt – Life Coast Benefit (LCB). Inom reservatet vidtogs skötsel- och naturvårdsåtgärder i syfte att återskapa ett öppnare landskap i skogen och i betesmarkerna. Ca 300 stycken gamla träd har frihuggits varav flertalet är ek och tall. På strandängarna har bladvass och kraftiga tuvor betesputsats för att gynna fågellivet och markfloran.

Biologiska bevarandevärden

De öppna hävdade strandängarna och det rika fågellivet är de mest karaktäristiska dragen för Strandstuvikens naturreservat. Strandängarna utgör även kärnan i ett system av sammanhängande betade strandängar (Stjärnholmsviken-Snäckviken-Strandstuviken-Sjösafjärden-Mellanfjärden-Stadsfjärden-Svanviken) och är en viktig del för länets gröna infrastruktur av strandängar.

Den stora mängden ekar som finns i reservatet utgör även de en kärna i ett mindre eklandskap som sträcker sig från Oxelösund-Flättnaområdet-Arnölandet och vidare in mot Nyköping. Huvuddelen utgörs idag av medelålders ekar men med ett stort inslag av äldre

träd som redan börjat utveckla naturvärden knutna till ek. Genom att gynna ekarna kommer även detta eklandskap bli en viktig del av länets gröna infrastruktur.

Marina värden

Naturrestatets stora och grunda vikar, Strandstuviken och Snäckviken, utgör en mycket värdefull naturmiljö. Naturrestatets marina värden är kopplade till dess grunda och vegetationsklädda, stundom mosaikartade bottenar vilka framförallt finns representerade i tre delområden inom reservatet. I samtliga tre områden finns bältesbildande bestånd av strukturbyggande kärlväxter, kransalger och stora brunalger. Vegetationen skapar tredimensionella strukturer och har en nyckelroll i kustens ekosystem då de fungerar som en livsmiljö åt andra artgrupper såsom ryggradslösa djur och fiskar. De marina naturvärdena, med fokus på marin undervattensvegetation, inventerades under 2013. Naturrestatets vikar bedöms generellt sett utgöra en viktig livsmiljö för ryggradslösa djur, fisk och fågel.

Det största sammanhängande området med grunda vegetationsklädda bottenar finns i Strandstuviken och Snäckviken. Värdet betingas framförallt av områdets storlek och mångformighet samt stora utbredningen av strukturbildande kärlväxter och makroalger. Här finns bältesbildande bestånd med bland annat hårsärv, borstnate, ålnate och friliggande blåstång som sträcker sig ner till 4,5 meters djup. Kransalger som borsträse och grönsträse förekommer också. Sandbottenarna inom detta område är ofta mosaikartat beväxna, där öppningar utan vegetation är vanliga. Denna mångformiga miljö gynnar många olika arter, bland annat plattfiskar så som skrubbskädda och piggvar som utnyttjar grunda sandbottenar som uppväxtområden. Vegetationen har en relativt stor utbredning på djupet vilket tyder på klart vatten med goda siktförhållanden. I de marina områdena vilka är djupare än 4,5 m är bottenarnas täckning av vegetation gles eller saknas helt. De mindre områdena i bukten vid Lilla Flättna samt bukten öster om Högholmen, vilka båda återfinns i Stjärnholmsviken, hyser även de marina naturvärden. Här är botten delvis täckt av kransalgen grönsträse men även borstnate och axslina är vanliga. Bukten öster om Högholmen har dessutom mindre områden närmast land med hårbotten i form av hållar, block och sten, men är mestadels dominerad av vegetationsklädd sandbotten.

Närmast strandängarna är vattnet i både Strandstuviken och Snäckviken mycket grunt och vid lågvatten ligger delar av bottenarna i eller strax över vattenytan. Här trampar betesdjuren ofta vilket gynnar t ex dvärgsäv som förekommer tämligen allmänt. Bottensubstratet är i norra delen sand men det övergår söderut i leriga sediment. Dessa bottenar täcks vanligtvis av blågrönalger och kiselalger. De blottade ler- och sandbottenarna är viktiga för änder och vadarfåglar, som söker föda i det grunda vattnet. De grunda bottenarna är också viktiga reproduktionslokaler för plattfisk.

Under vinterhalvåret samlas mycket individrika flockar av sjöfågel i vikarna och i de marina ytterområdena.

De inre delarna av både Snäckviken och Strandstuviken ingår i ett större område som är fiskefredat mellan 1 januari-15 juni, vilket skyddar vårlekande fisk och gynnar föröngningen av fisk.

Strandängar och öppna betesmarker

Vidsträckt öppna strandängar karakteriserar Strandstuvikens naturrestat. De långgrunda

2022-06-21

511-4590-2021

havsvikarna övergår i vegetationszonerade strandängar där hävdgynnade arter som smultronklöver, agnsäv, salttåg, gulkämpar, rödsvingel, kustarun, strandkrypa m fl förekommer allmänt tack vare lång beteskontinuitet. På några håll finns artrika strandängstyper som påverkats av kalk i angränsande skalgruslager. Här växer bl.a. majviva, hartmannstarr, sumpgentiana och stallört. I reservatet finns inte mindre än fyra hävdgynnade arter av maskrosor som är rödlistade. Flera av dem förekommer i mycket stora bestånd, t.ex. smalfjällig strandmaskros. Med sina över 1000 exemplar är Strandstuviken troligen en av de viktigaste lokalerna för denna art i världen.

Även en bit upp från stranden förekommer öppen och artrik gräsmark. Långt upp från vattenbrynet, närmast de beskogade delarna, utgörs gräsmarken i mycket stor utsträckning av staggräsmarker. Stagg dominerar väsentliga delar av arealerna men artrikedomen är trots det stor. Här förekommer vildlin, gåsört, knägräs, krypvide, krypven, hirsstarr, blodrot m fl hävdgynnade arter.

Några få hektar av den öppna gräsmarken t ex vid Gårdsnäs gamla tomt, västra kanten på Enholmen samt intill skärgårdshemmanet vid Stor-Tallaren utgörs av artrika, torra – friska betesmarker, med sur markreaktion. Den här betesmarken karakteriseras av ett glest träd- och buskskikt och ett artrikt fältskikt med stort inslag av hävdgynnade gräs och örter som t.ex. gökärt, ängsviol, jungfrulin, blåsuga, liten blåklocka, hirsstarr, pillerstarr och svartkämpar.

Berg går i dagen på många håll i området, vilket är karaktäristiskt för ett kustlandskap som detta. I regel är bergen täckta av lavar men i låglänta partier, där viss näring tillförts av kreatur och där hällarna är solbelysta och påverkade av tramp, uppträder ettåriga växter som backtrav, nagelört och styvmorsviol ihop med t ex gråfibbla och femfingerört samt suckulenter som olika sedumarter.

Slätteräng

I den innersta delen av Snäckviken, mot åkermark och reservatsgräns i nordväst, breder en artrik gräsmark ut sig. Området har en historia som slätteräng men har de senaste decennierna fungerat som betesmark. Slätterängen har restaurerats och den slås sedan 1990-talet årligen med hjälp av traktorburen slätterbalk. I den bitvis artrika kärlväxtfloran märks bl a de typiska arterna hirsstarr, svinrot, darrgräs och smörbollor.

Skogsmark och betespåverkade skogar

Naturlig barrskog utan sentida avverkningar finns framför allt på Kvislingen, östra halvan av Stor-Tallaren samt ute på öarna Lissholmen, Snäckholmen och Grönholmen. Granarna och tallarna är ofta grova och en hel del död ved i form av grova lågor ligger strödda på marken, ibland angripna av vedsvampar. Skogsbestånden är tidigare påverkade av betesdrift, men utvecklingen mot naturskog med torrträd, lågor och arter knutna till sådana strukturer är påtaglig i dessa skogar. Även grandominerade skogar med inslag av stora ekar som rest av ett tidigare hagmarksstadium finns här och var i naturreservatet. Örtrikedomen är i regel stor och det finns både rester från en tidigare hagmarksgeneration som rena lundväxksamhällen med inslag av hässlebrodd och tandrot.

Väster om Våmedet i den så kallade Våmskogen ligger ett större område med betad skog. Där återfinns karaktärer för ett skogsbete med ett äldre trädskikt, luckighet, solbelysta

2022-06-21

511-4590-2021

trädstammar och betespåverkade träd, buskar och fältskikt. Trädskiktet består främst av gran och tall men även ek, björk, en och sälg finns företrädade. I fältskiktet finns exempel på växtsamhällen med hävdgynnade arter som utvecklats under många år av betesdrift. Skogen betas i samma fålla som de omgivande strandängarna.

Bestånd av trädklädd betesmark som domineras av ek finns utmed södra kanten av Gårdsnäs skogen samt inom en stor del av Snäckviksskogen. Här ingår även en del asp, tall och rönn. I den bergiga miljön är eken vanligtvis senvuxen och har möjlighet att bli mycket långlivad eftersom den växer långsamt och granen har svårt att konkurrera på den torra marken. I de lägre delarna växer eken bördigt och kan bli både grov och vidkronig. Inom dessa delar har flertalet ekar stått tränga av inväxande granar och många av dem har under de senaste åren blivit frihuggna så de nu står mer ljust och med fria kronor. Naturvärden knutna till ek finns i form av bland annat blekticka, ekticka, oxtungssvamp och korallticka.

Väster om gamla fågeltornet samt centralt inom Kvislingskogen finns lövdominerade skogar med björk och klibbal. En del av skogen är ung, i övrigt är den äldre och oskött med en hel del död lövved. Gran har bitvis vandrat in och börjat tränga lövet. Yngre barrdominerad skog och skog med lägre naturvärden, så kallad utvecklingsskog, förekommer i nordväst.

Fågellivet

Strandängarna och de grunda vikarnas betydelse för fågellivet i naturreservatet är oomtvistad och tusentals fåglar trängs här årligen under vår- och höstflytt – främst vadare och andfåglar. Ett mycket stort antal fågelarter, fler än 270 stycken, har observerats inom naturreservatet.

Strandstuviken är en av de förnämsta rastlokalerna för vadare utmed hela Sörmlandskusten. Vadare som ses rastande på stränderna årligen är grönbena, svartnäppa, brushane, kärrenäppa, småsnäppa, mosnäppa, spovsnäppa, myrsnäppa, kustsnäppa, storspov, småspov och myrspov.

Flera fågelarter häckar i området. I närheten av de stora öppna strandängarna trivs arter som t ex ängsfiolärka, gulärta, enkelbeckasin, större- och mindre strandpipare, rödbena och tofsvipa. I de intilliggande skogsmarkerna märks arter som t ex skogsduva, större- och mindre hackspett och spillkråka.

Under flyttid passerar även ett betydande sträck av rovfåglar och tättingar.

Under vintern märks stora flockar med sjöfågel, framförallt vigg och bergand samt även talrikt med sång- och knölsvan, knipa, storskrake och salskrake som vilar och födosöker i vikarna.

Havsörn vistas regelbundet i och i anslutning till naturreservatet och i den inre delen av Strandstuviken rastar många skrântärnor.



Större strandpipare, en karaktärsart för reservatets häckande strandängsfåglar. Foto: Thomas Larsson.

Sällsynta fåglar som observerats i området är bl.a. småtrapp, mindre gulbena, blåvingad årtä och svartbent strandpipare.

Delar av reservatet är fågelskyddsområde. I detta område är det förbjudet att vistas under tiden 1 april - 30 september.

Kulturhistoriska värden

Strandstuviken har ett högt kulturhistoriskt värde. Området har nyttjats sedan förhistorisk tid vilket gravar som rösen och flera stensättningar visar. De flesta gravarna ligger ensamliggande, men ute på Stor-Tallaren finns även ett mindre gravfält med ett röse och fyra stensättningar. Det sistnämnda tyder på att det legat en mindre gård i närområdet under järnålder.

Historiskt har området varit av stor betydelse för jordbruk, fiske och försvaret. Inom västra delar av reservatet har gården Gårdsnäs legat med historiska belägg från år 1335. Gården har funnits på platsen till årsskiftet 1800/1900. Norr om Gårdsnäs finns en husgrund efter ett mindre bostadshus som kan vara rester av ett torp eller en backstuga. Detta hus har funnits åtminstone under 1800-talet, något namn är inte känt. Hemmanet Stor-Tallaren, tidigare Tallaröstugan, vittnar om aktiviteter som fiske och jordbruk under 1800-talets senare hälft och åtminstone fram till 1960-talet bedrevs det ett aktivt jordbruk. Fisket bedrevs fram till 1990-talet.

Inom 1900-talet byggdes olika militära installationer. De flesta består av grävda skyttevärn vilka ibland är förstärkta med sten. Det finns även tre bunkrar av betong i höjdpartiet nordöst om Lilla Flättna samt gjutna utrymmen i berget på Stor-Tallaren. Den ena bunkern består av en observationsbunker med siktspringa och de två andra bunkrarna är förmodligen några slags förråd. Sydöst om Gårdsnäs tomt finns lämningar efter ett stenbrott och en skrotstenshög samt ett mindre gjutet förvaringsutrymme i ett näraliggande berg.

Inom reservatet har 32 stycken fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar registrerats i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister – se bilaga 2.3.

Värden för friluftsliv

Naturreseptatet utgör en del av ett mycket stort kust- och skärgårdsområde av riksintresse för friluftslivet. Området besöks regelbundet av naturintresserade - i synnerhet fågelskådare som under fåglarnas vår- och höstflyttningar regelbundet besöker Strandstuvikens båda fågeltorn och andra fina observationsplatser.

Området erbjuder många upplevelsevärden för besökarna, framförallt genom talrika platser med fina vyer. Både genom de stora öppna strandängarna samt närheten till öppet hav där man ser horisonten från flera olika platser. Reservatet är även lämpligt för botaniska exkursioner, långa naturpromenader och ett bra svampår går det lätt att fylla sin korg. Flera anläggningar finns som är anpassade för personer med funktionsnedsättningar, såsom ett fågeltorn, ett dass och en 130 m lång träspång.

Genom närheten till Strandstuvikens camping och bostadsområdena vid Örstig används reservatet även som närströvmråde för campinggäster och för de närboende.

En rundslinga som är en del av Sörmlandsledens Etapp 45:1 passerar in en liten bit i naturreseptatet längst i norr. Den så kallade Arnöslingan är inte längre än 9 km lång men den har en unik sträckning genom en varierad kustnära natur där man passerar genom tre olika naturreseptat. En vandrare får längs Arnöslingan, förutom Strandstuvikens naturreseptat, uppleva reservaten vid Linudden och Örstignäs. Dessutom finns en uppmärkt stig till Janstorpsskogens naturreseptat - bara en dryg kilometer från Sörmlandsleden.

Kollektivtrafiken erbjuder buss 715 från Nyköpings bussterminal till Flättnaleden – ca 4 km från naturreseptatsgränsen i söder. Det finns allmän grusväg till reservatets parkeringar och från dem når man olika delar av reservatet via uppmärkta stigar.

Ridning förekommer alltmer frekvent i naturreseptatet samt i dess omgivning. I nära anslutning finns fyra stall samt en nyligen uppförd ridanläggning vid Nyäng. Genom att markera upp särskilda ridleder ska möjligheten finnas att möta ett ökat behov av områden för ridning. Det finns även ett ökat intresse för cykling i terrängen med mountainbikes och även här ska behovet av områden för cykling kunna mötas genom särskilda cykelleder.

För besökare som kommer sjövägen så är det framförallt spetsen ute vid Björnudden samt den södra sidan av Lissholmen som erbjuder de bästa möjligheterna att gå i land.

Fiskeintresserade besökare har möjlighet att fiska i reservatet under den del av året eller den del av reservatet där det inte råder fiskeförbud. Fiskeförbudet gäller mellan 1 januari - 15 juni och är begränsat till att gälla innanför en linje mellan Björnudden-västra spetsen på Lissholmen-Sannarsudden.

Under vintertid erbjuder de öppna gräsmarkerna utmärkta förutsättningar för skidåkning. Vid vintrar när isen bär plogar Strandstuvikens camping upp en skridskobana för allmänhetens åkning.

Inom naturreseptatet löper en smal grusad brukningsväg från reservatsgränsen i norr förbi fågeltornet och ut till Stor-Tallaren. Den är inte öppen för allmän trafik och används huvudsakligen av permanent- och fritidsboende ute vid Stor-Tallaren och Lill-Tallaren, men

2022-06-21

511-4590-2021

gör det också möjligt för cyklister och personer med vissa funktionsnedsättningar att ta sig en bit in i reservatet. Längst ute på södra sidan av Stor-Tallaren finns även ett mindre klippbad och en rastplats.

Under 1980-talet bedrev ett par föreningar i Nyköping och Oxelösund gemensamt ett omfattande undersöknings- och inventeringsarbete inom reservatet, det sk Snäckviksprojektet. Vilket syftade till att genom ringmärkning och olika inventeringar kartlägga området naturvärden med tonvikt på dess betydelse som rast- och häckningslokal för fågellivet.

Slitage och störningskänslighet

Eftersom flera av de rastande och häckande fågelarterna i Strandstuvikens naturreservat är känsliga för störning är det viktigt att kanalisera besökare till de delar av reservatet där störningen på fågellivet minimeras. Ett fågelskyddsområde är avsatt i naturreservatets norra del. Där råder tillträdesförbud under perioden 1 april – 30 september. Fågelskådare hänvisas till stigar och spänger som leder till bra observationsplatser så att merparten av strandängarna i övrigt kan vara ostörda.

De fuktiga och våta markerna är känsliga för slitage, varför cykling och ridning endast är tillåten på Tallarvägen eller på särskilt iordningställda leder. Det finns ett behov av att utveckla både vandrings-, cykel-, och ridlederna i reservatet så att de anpassas för att minimera risken att nyttjarna av de olika lederna inte stör varandra med sina respektive aktiviteter. Samtidigt som slitaget på känsliga marker minimeras. Ett sådant utvecklingsarbete samordnas med fördel med det intilliggande Örstignäs naturreservat samt ett helhetsgrepp av de olika ledtyperna och dess sträckningar på hela Arnöhalvön.

Inom reservatets vattenområde finns, med hänsyn till de marina värden, vissa regleringar för både fiske och båttrafik. Innanför en linje mellan Björnudden-västra spetsen på Lissholmen-Sannarsudden är sjötrafiken begränsad till max 5 knop och innanför samma linje råder även ett fiskeförbud mellan 1 januari-15 juni. Inom reservatets vattenområde råder också ett förbud mot viss ankring. De olika regleringarna är till för att stärka fiskbestånden och till för hänsyn till de grunda bottnarnas känslighet för grumling och fysisk påverkan.

PLAN FÖR OMRÅDETS SKÖTSEL

Övergripande mål

Det övergripande målet för naturreservatets skötsel är att de vidsträckta strandängarna hålls öppna genom bete, så att områdets karaktär som rast- och häckningslokal för ett stort antal fågelarter bibehålls och utvecklas. Vidare att de stora arealerna med trädklädd betesmark och skogsbeten hävdas med bete och utvecklas så att de får ett äldre och luckigare trädskikt genom återkommande plockhuggning. Områdets skogsmark åldras genom att i huvudsak utvecklas genom naturliga processer och de marina naturvärden ska lyftas fram och vårdas. Åtgärder för att tillgodose friluftslivets behov och för att kanalisera slitage och störning genomförs, samt att vissa delar av reservatet tillgängliggörs för personer med funktionsnedsättningar.

Generella riktlinjer och åtgärder

Åtgärder för arter och naturtyper som omfattas av åtgärdsprogram, fastställda av Naturvårdsverket och/ eller Havs och Vattenmyndigheten utförs i enlighet med programmet då det berör området, i den utsträckning det är förenligt med skötselplanen.

Inom reservatet ska sådana arter som betraktas som invasiva och främmande i möjligaste mån hållas efter. I första hand genom att hindra förekomsten helt och i andra hand genom att förhindra så att de sprider sig inom eller till angränsande områden. Vid bekämpningsinsatser tas hänsyn till reservatets övriga värden.

Södermanlands kustvatten har generellt sett måttlig ekologisk status enligt rådande miljökvalitetsnormer för ramdirektivet för vatten, med några få undantag där statusen är otillfredsställande eller dålig. Framförallt är det nivåerna av näringsämnen, växtplankton och klorofyll som påverkar statusen. Den kemiska statusen bedöms som god med undantag av de ämnen som påverkar och överskrider gränsvärdena i alla ytvatten i Sveriges kustvatten i Östersjön. Generellt uppnår inte kustvattenförekomsterna i Södermanlands län god ekologisk status enligt den senaste statusklassning inom vattenförvaltningen på grund av den höga halten av näringsämnen i Östersjön. Vattenförvaltningens mål är dock att uppnå minst god ekologisk status samt god kemisk ytvattenstatus och är en förutsättning för att nå gynnsamt tillstånd för reservatet. Detta betyder att den vattenkvalitet som ska uppnås enligt vattenförvaltningen kompletteras av preciserade bevarandemål med utgångspunkt i vad som är nödvändigt för att nå gynnsamt tillstånd för just de naturtyper eller direktivarter som förekommer i området.

Vid skötselåtgärder ska forn- och kulturlämningar särskilt beaktas. Røjning, gallring och avverkning kräver inte tillstånd enligt kulturmiljölagen, under förutsättning att den sker på ett sådant sätt att lämningarna inte skadas eller förändras. Det innebär till exempel att:

- Eventuell kørning med skogsmaskin ska ske på tjalad mark eller under sådana väderförhållanden så att markskador inte uppstår.
- Enskilda lämningar får inte köras över eller belamras med ris.
- Träd skall fällas ut från lämningen för att undvika släpskador.

- Forn- och kulturlämningar ska grovrensas på kvistar och annat skogsavfall.

De skötselåtgärder som utförs i vattenvårdande syfte kan betraktas som vattenverksamhet, vilket innebär att anmälnings- och tillståndsplikt enligt 11 kap 9§ miljöbalken gäller och att ett sådant eventuellt beslut behöver vinna laga kraft innan sådana åtgärder får genomföras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreseptatet är indelat i 8 skötselområden som utgår från de bevarandemål och de skötselåtgärder som ska utföras för respektive område.

För karta över skötselområden 1-7, se bilaga 2.1.

För karta över friluftsliv och rekreation, se bilaga 2.2.

1 Marint

- 1a Grund vegetationsklädd mjukbotten
- 1b Grund mjukbotten
- 1c Vassområde

2 Öppen hävdad mark

- 2a Strandäng
- 2b Öppen betesmark
- 2c Slåtteräng

3 Trädklädd betesmark/Skogsbyte

- 3a Trädklädd betesmark/Skogsbyte Löv
- 3b Trädklädd betesmark/Skogsbyte Barr

4 Skogsmark

- 4a Tall- och barrblandskog
- 4b Lövskog

5 Våtmark

6 Åkermark

7 Tomtmark/Övrig mark

8 Friluftsliv och rekreation

Skötselområde 1: Marint (ca 666 ha)

Skötselområdet omfattar hela det marina området inom naturreseptatet inklusive vassar. Det marina området innefattar mjuka- och hårda bottenar, skär och mindre öar som inte är trädbevuxna. Skötselområdet är indelat i underkategorier beroende på förekomst av

2022-06-21

511-4590-2021

bottenvegetation eller till största delen avsaknad av vegetation. De skär och små öar som ingår i skötselområdet har inga enskilda bevarandemål eller skötselåtgärder.

Strandstuviken och Snäckviken domineras av mjuka sand och siltbottnar med få men förekommande inslag av hårda substrat så som hållar och block närmast land. Området är övervägande långgrund med svagt sluttande djuprännor i mitten av vikarna. Djupet varierar från bara några decimeter närmast land för att övergå till ca 7 m i vikarnas mynning. Områdets djupaste, ca 14 m finns i reservatets östligaste delar.

Hela skötselområdet är viktigt för en mängd olika fågelarter, både som häckningsplats, rastplats och födosöksplats. Stora mängder sjöfågel födosöker och rastar längs stränderna, kring grundområdena och ute på det öppna vattnet. Vintertid så kan väldigt stora flockar med sjöfågel samlas här och i det angränsande vattnet kring inre delen av Örsbaken. Vissa år kan det finnas så många som 30 - 40 000 individer av vigg, storskrak, knipa och bergand. Dessa stora ansamlingar vintertid med sjöfågel tillhör en av de större utmed ostkusten och är därför ett särskilt viktigt som rast- och födosöksområde.

Den översvämmade strandzonen är viktig som rast och födosöksområde för olika typer av vadare. Skär och uppstickande stenar används frekvent som viloplats och stora mängder med fågel kan tidvis vara samlade vid dessa. Framförallt stenreveln Tallargrundet och det kala skäret Drottningsskär. Tärnor och måsar använder även dessa för sin häckning.

Reservatets marina områden som helhet är förhållandevis opåverkat av fysiska ingrepp vilket är positivt och skapar förutsättningar för de marina naturvärdena.

Vattenkvaliteten i naturreservatets marina delar påverkas kraftigt av tillrinnande vattendrags närsaltsrika vatten. Svärtaåns och Nyköpingsåns förorenande effekt på Sjösafjärden, Stadsfjärden och Mellanfjärden påverkar i förlängningen även Strandstuvikens naturreservat. Åtgärder för att förbättra det tillrinnande vattnets kvalitet är av avgörande betydelse för att de marina delarna av Strandstuvikens naturreservat ska få en förbättrad status. Några diken leder dessutom dagvatten från bebyggda områden i närheten och närsaltsrikt vatten från angränsande jordbruksmark in i naturreservatet.

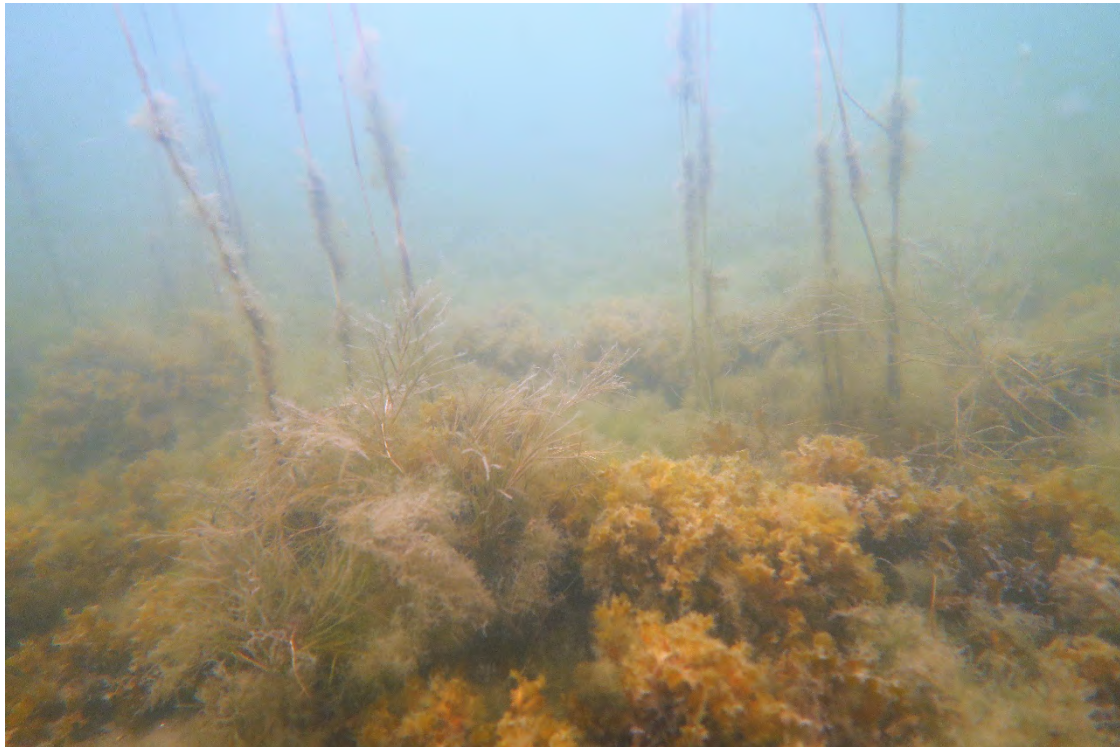
Skötselområde 1a: Grund vegetationsklädd mjukbotten

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av de grundområden ner till ca 4,5 meters djup som avgränsats som naturvärdesobjekt vid inventeringen av marina naturvärden i Nyköpings kommun 2013. Naturvärdesobjekten utgörs av ett stort sammanhängande vegetationsklätt grundområde som består av Strandstuvikens och Snäckvikens vatten. Vidare ingår ett grundområde öster om Högholmen och en liten del av grundområdet i bukten vid Lilla Flättna.

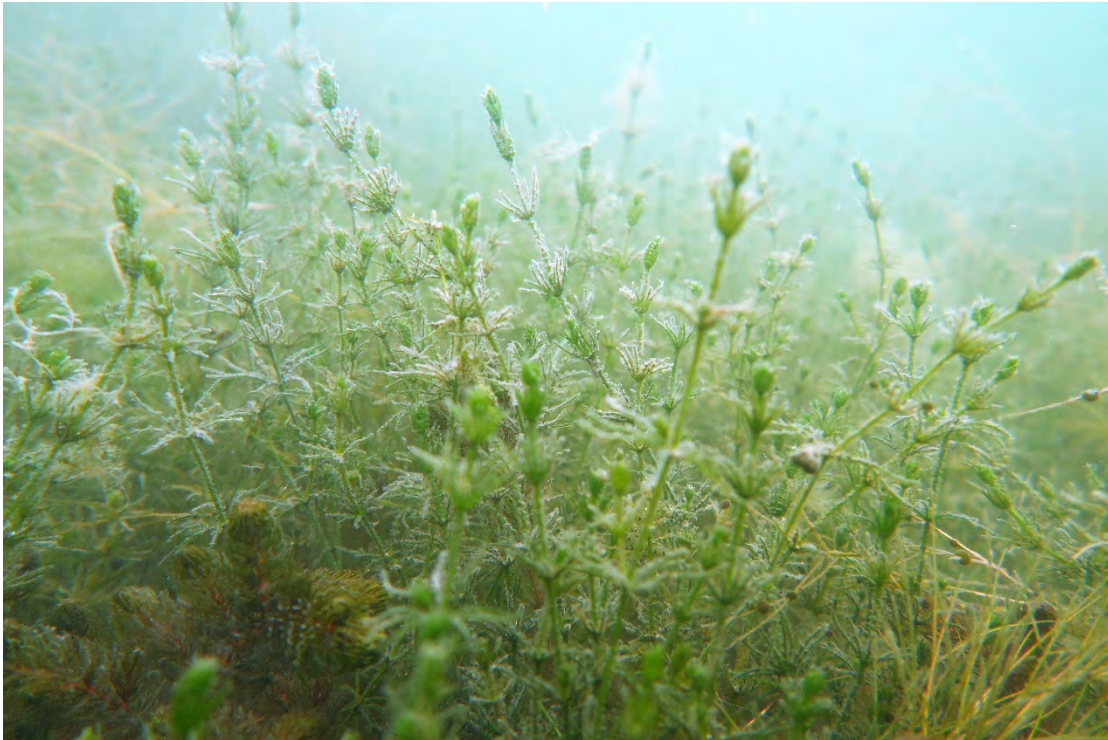
Bottenvegetationen består främst av olika typer av kärlväxter och inte mindre än fyra olika arter av kransalger, vilket är förhållandevis ovanligt. Kransalgerna täcker främst områdets grundaste delar längst in mot land för att sedan uppblandas med kärlväxter när djupet ökar. De i skötselområdet täta bestånden av både kransalger och kärlväxter bildar tredimensionella strukturer som är viktig livsmiljö åt en mångfald av andra arter, däribland evertebrater och fiskar. Här växer störningskänslig vegetation som är särskilt känsliga för fysisk påverkan som exempelvis grumling, propellermuddring eller ankringsskador. Dessa områden karaktäriseras av god vattenkvalitet och är relativt skyddade områden.

Bottenvegetationens mosaikliknande växtsätt inom skötselområdet skapar fläckvis områden med sandbottnar som till stora delar saknar vegetation, vilka är viktiga rekryteringsområden för fisk, bland annat plattfisk. Tidigare studier av Gunnartz m.fl. (2011) visar att det finns lämpliga rekryteringsområden inom skötselområdet för flera fiskarter, exempelvis sik och strömming. En yngelinventering som utfördes i Strandstuviken under 2018 fann årsyngel av abborre, mört, storspigg, stubb och svart smörbult.



Skötselområde 1a: Grund vegetationsklädd mjukbotten med frilevande blåstång, borstnate, vass och smalskägg, fotad på 1 meters djup i Snäckviken. Notera påväxt av fintrådiga alger vilket är ett tecken på övergödningsproblematik. Foto: Karl Svanberg.

Inom skötselområdet finns delområden som utgörs av Natura-naturtypen blottade ler- och sandbottnar (1140). Naturtypen karaktäriseras av grund sandig botten som delvis blottas vid lågvatten. Botten är generellt sett fri från makrovegetation med stora mängder blågrönalger och kiselalger och till viss del även fintrådiga alger. Här söker änder och vadarfåglar föda i de grunda bottenarna. Naturtypen avgränsas av medelvattenståndet mot stranden och det lägsta lågvattenståndet avgränsar mot djupare vatten. Negativa påverkansfaktorer för att uppnå bevarandemålen kan vara indrivande lös tång som ligger och ruttnar i de grundaste partierna mot land.



Skötselområde 1a: Grund vegetationsklädd mjukbotten med kransalgen grönsträpse, fotad på 2,5 meters djup i Snäckviken. Foto: Karl Svanberg.

Preciserade bevarandevärden, enligt regional handlingsplan för Egentliga Östersjön, som finns inom skötselområdet innefattar: sandbankar, sedimentbottnar med makroskopisk fauna, blottade ler- och sandbottnar, rekryteringsområde för rovfisk, vikar och sund, ängar av kärlväxter, frilevande blåstång, kransalgsängar, rekryteringsområde för kustlevande rovfisk och för plattfisk, övervintrings- och rastområden för bergand, småskrake och salskrake.

Bevarandemål

Områdets naturlighet ska bevaras där ekologiska funktioner av habitatbyggande strukturer och bestånd av kärlväxter, kransalger och brunalger är bibehållna eller förbättrade. Större delen av områdets botten är bevuxna med beståndsbildande bottenväxande undervattensvegetation. Förutom de dominerande kärlväxterna hårsärv, borstnate och den friliggande varianten av brunalgen blåstång förekommer till exempel ålnate, axslinga, hornsärv och flera arter av kransalger i riklig omfattning. Bottnarna präglas även av mosaikartade inslag med öppna partier utan vegetation vilket gynnar många arter - till exempel plattfisk.

Kunskapen om fiskbeståndens status och de faktorer som reglerar rovfiskbestånden är goda. Viktiga rekryteringsområden för sik, strömming, piggvar, skrubbskädda, abborre och gädda är kända, har en god habitatkvalitet och förvaltas för att stärka bestånden.

Ekologisk funktion av kala sandbottnar är bibehållen och i samma omfattning.

2022-06-21

511-4590-2021

En naturlig artsammansättning och avsaknaden av främmande arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden eftersträvas.

De grunda vegetationsklädda mjukbottenarna präglas av god vattenkvalitet i enlighet med vattendirektivet och har försumbar påverkan av belastning i form av utsläpp och läckage av näringsämnen och miljöförorenade ämnen. Grumling, annan fysisk påverkan eller exploatering (orsakad av exempelvis båttrafik, ankring och muddring) är försumbar och har inga direkta eller indirekta negativa effekter på arter och funktioner i naturtypen.

Naturtypen blottade ler- och sandbottenar är präglade av en återkommande naturlig störning med periodvis blottläggning av botten, vilken ska variera naturligt i tid och rum och beror av vattenstånd, vågerosion och ishyvling. Bottenfaunan ska här vara karakteristisk för naturtypen blottade ler- och sandbottenar och finnas i livskraftiga populationer. Naturtypen ska kunna fungera som livsmiljö och födosöksområde för fågel, speciellt vadare och andfåglar.

Skötselåtgärder

Fysisk påverkan orsakad av båttrafik och ankring undersöks och följs upp, vilket vid behov kan föranleda utökade skyddsbestämmelser.

Marint skräp som påträffas tas bort.

Genomföra undersökningar för att lokalisera viktiga rekryteringsområden för fisk samt för att ge ett bättre underlag om habitatkvalitet och fiskbeståndens status.

Skötselåtgärder med metoder så som tångrensning och eventuell lågflödesmuddring kan övervägas vid upptäckt av långvariga problem med ackumulerade näringsrika sediment. Dessa problem kan orsaka lokal övergödningsproblematik så som syrebrist och överproduktion av fintrådiga och frilevande alger.

Olika åtgärder som gynnar förnygring av kustlevande fisk, kan bli aktuella.

Skötselområde 1b: Grund mjukbotten

Beskrivning

Skötselområdet innefattar marina ytterområden där vattnet till övervägande del är djupare än 4,5 m. Bottenvegetationen är sparsamt förekommande till att vara helt avsaknad. Skötselområdet inkluderar även platser med hårbotten, dvs klipphällar, block och sten. Områden med hårbotten hittas framförallt i anslutning till öarna Lissholmen, Drottningsskär och Tallargrundet, där typiska arter så som fastsittande blåstång och olika arter av grönalger växer. Bottenfaunan har undersökts i Strandstuviken men inte i övriga delar av reservatets marina miljö.

Inom skötselområdet återfinns de preciserade bevarandevärdena och naturtyperna enligt regional handlingsplan för Egentliga Östersjön: sandbankar, sedimentbottenar med makroskopisk fauna, övervintrings- och rastområden för bergand, småskrake och salskrake.

Bevarandemål

Vattenkvalitén eftersträvas vara god i enlighet med ramdirektivet för vatten, siktdjupet stort och området ska vara tillräckligt ostört för att locka födosökande och rastande sjöfåglar.

En naturlig artsammansättning och avsaknaden av främmande arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden eftersträvas.

Skötselåtgärder

Marint skräp som påträffas tas bort.

Inventering av bottenfaunan inom skötselområdet behöver undersökas i syfte att få en bättre inblick i vilka arter som huseras där samt som underlag för att kunna avgöra bottnarnas ekologiska status.

Skötselområde 1c: Vassområde

Beskrivning

Skötselområdet innefattar naturreservatets största sammanhängande vassparti från Snäckholmen och vidare utmed norra kanten av Kvislingen. Det inkluderar även tre mindre vassområden, där två finns utmed östra kanten av Kvislingen och det tredje ligger öster om det om nya fågeltornet.

Det stora sammanhängande vasspartiet består av en tät homogen vass som står ute i vattnet, en mindre del längst in mot land består av glesare vass som växer på tidigare öppna strandängar. De täta vassarna är viktiga för många vasslevande fåglar. Exempelvis så hörs rördrommen tutande från vassen vissa år och rörsångaren är en årlig häckfågel. Även skäggmesens pingande läte kan höras ibland. Dessa vassmiljöer är dynamiska i sin utbredning och har ökat och minskat i sin storlek genom åren. Flera av de stenar som sticker upp ur vattnet i den inre delen av Snäckviken var tidigare helt omringade av vass. Olika faktorer i vattnet och bete av gäss kan vara sådant som påverkar vassens utbredning. Inom den södra halvan finns två framträdande lagunliknande öppningar i vassen. Den inre är helt omringad av tät vass och den yttre är nästan helt omringad, men har en öppen mynning ut mot havet. Miljöerna skapar en speciell vassmosaik vars värden för fågellivet och bottenvegetationen inte är kända. Båda dessa lagunliknande öppningar i vassen syns tydligt på olika kartor.

De två mindre vassområdena utmed östra kanten av Kvislingen utgörs till stor del av gles vass på igenväxande strandängar som tidigare betades.

Vassområdet öster om nya fågeltornet är också ett mindre parti med vass och annan frodig vegetation på en tidigare öppen betad strandäng, vilken varit bortstängslad under en längre tid. Utloppet från Arnöbacken rinner igenom vassen innan den mynnar ut i Strandstuviken. Utmed norra kanten av vassen går en lång träspång som förbinder reservatets norra del med Strandstuvikens camping.

Bevarandemål

Vassarna ska erbjuda lämpliga häcknings- och födosökmiljöer för vassgynnade fåglar. Vassar som gränsar till betesmark ska i betydande avsnitt erbjuda en skyddande blå bård i

grundområdet på landsidan för att bland annat gynna fiskrekryteringen. Vasslagunerna norr om Kvislingen ska bibehålla sin öppna karaktär.

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Skötselåtgärder

I huvudsak får vassarna utvecklas genom sin naturliga dynamik.

Vassbälten mellan Snäckholmen och norra sidan av Kvislingen sköts med fokus på vassgynnade fåglar. Mindre insatser för att skapa vatten-vassmosaik genomförs vid behov till förmån för fågellivet.

Vasslagunernas naturvärden undersöks med avseende på bottenväxande undervattensvegetation och fåglar.

Skötselområde 2: Öppen hävdad mark (ca 99 ha)

Skötselområdet innefattar all öppen betesmark inom naturreservatet – strandängar, fuktängar, betesmark på torra-friska marker samt kultiverad betesmark.

Skötselområde 2a: Strandäng

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av några av länets största och mest utpräglade strandängar. Dessa utgör en kärna av flera närliggande hävdade strandängar kring Stjärnholmsviken, Mellanfjärden, Stadsfjärden, Svanviken, Sjösafjärden, Örstignäs och Horn. Tillsammans är dem viktiga för länets gröna infrastruktur av strandängar.

Reservatets strandängar har stor betydelse för många fågelarter, både för häckande, rastande och födosökande fåglar. Tusentals fåglar trängs här varje höst och vår för att fylla sin kräva, vilket gör dem till en av de förnämsta rastlokalerna utmed hela Sörmlandskusten. Vid de stora öppna strandängarna häckar arter som t ex ängsپیلärka, gulärta, enkelbeckasin, större- och mindre strandpipare, rödbena och tofsvipa.

Strandängarna är flacka och under delar av året finns grunda bassänger bevuxna med krypven. Vattenståndet i havet påverkar strandängarnas kemi och fysiologi liksom zoneringen av vegetationstyper. Närmast stranden finns en tydlig saltpåverkan på floran medan den påverkan minskar successivt ju längre upp på land man kommer. Markerna är i det närmaste helt öppna och endast några stenblock höjer sig över fältskiktets vegetation. De inre och lite torrare delarna domineras på flera ställen av stagg, vilken kan tränga undan andra hävdgynnade arter. Stagg betas ogärna av de gäss som gästar området och inte heller nötkreaturen förmår hålla det sträva gräset nerbetat varför skötseln nästan årligen behöver kompletteras med betesputsning.

De största sammanhängande strandängarna är de från inre delen av Strandstuviken, Våmmen till inre delen av Snäckviken. Sammanhängande strandängar finns även från

Gåsudden, Våmedet till nordvästra delen av Stor-Tallaren. Vid Lilla Flättnamaderna längst i sydväst finns det likaså en strandäng.

I de centrala delarna som kallas Våmmen är strandängarna påverkade av skalgrusbankar som ger en kalkgynnad och bitvis mycket artrik kärlväxtflora med förekomster av flera för länet sällsynta arter – t ex plattsäv, hartmanstarr, majviva, älväxing och flera hävdgynnade maskrosarter som de rödlistade fläckmaskros, kvällsmaskros och smalfjällig maskros.



Skötselområde 2a: Öppna välhävdade strandängar vid Våmedet. Foto: Markus Forsberg.

På senare år har växten kotula etablerat sig på strandängarna. Denna art tränger lätt undan all annan vegetation och betraktas som en främmande och invasiv art. Insatser är påbörjade för att försöka begränsa dess spridning.

Även bök från vildsvin har blivit en mer regelbunden syn på strandängarna, vilket riskerar att påverka de hävdgynnade arterna negativt.

Bevarandemål

Strandängarna ska vara helt öppna, hävdas årligen genom nötkreatursbete och större delen är så väl avbetad vid betessäsongens slut att ingen skadlig förnaansamling sker. De ska vara präglade av en lång hävdkontinuitet och hävdtrycket ska vara tillräckligt för att främja en hög artrikedom av hävdgynnade arter inom flera artgrupper, t.ex. kärlväxter, insekter och fåglar. Delar som är alltför dominerade av stagg minskar till förmån för en mångfald av hävdgynnade arter. Träd och buskar samt igenväxningsvegetation förekommer endast i försumbar mängd. Hävdgynnade växter som kustarun, dvärgarun, smalfjällig strandmaskros,

gulkämpar, älvväxing, majviva, hartmanstarr, smultronklöver och rödsäv ges goda möjligheter att finnas kvar i området.

Hävdgynnade fågelarter knutna till strandängar, som ängspiplärka, gulärta, större strandpipare, rödbena och tofsvipa har goda förutsättningar för att häcka i området.

Förekomsten av den främmande invasiva växten kotula begränsas i området. Omfattning av viltskador i form av vildsvinsbök på strandängarna är på en för naturvärdena acceptabel nivå.

Skötselåtgärder

Årligt bete med nötkreatur. Normalt från slutet av april till slutet av oktober. För en god hävd bör riktmärket vara 1 vuxen nötkreatur per hektar under hela betessäsongen.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Betesputsning genomförs vid behov. Vissa mindre ytor med orörd vegetation kan lämnas till förmån för markhäckande fåglar.

Årlig röjning av igenväxningsvegetation genomförs där behov finns.

Bekämpning av växten kotula.

Hålla viltskadorna i skötselområdet på en acceptabel nivå.

Restaureringsåtgärder

Färdigställa de nyligen restaurerade strandängarna, som restaurerats via Life Coast Benefit eller via EU:s miljöstödsystem. Främst fräsning av stubbar, avlägsna avverkningsrester och uppkommande igenväxningsvegetation så ytorna får en god förutsättning för en kontinuerlig hävd.

Särskilda insatser för att minska dominansen av stagg.

Restaurera västra änden av Våmskogen där första generationens tall växt upp på tidigare strandäng, genom att hugga bort tall och fräsa bort stubbarna för att möjliggöra framtida betesputsning av ytan (åtgärd enligt LIFE ReStored).

Skötselområde 2b: Öppen betesmark

Beskrivning

De mest utpräglade öppna betesmarkerna med typisk hävdgynnad flora återfinns vid Gårdsnäs gamla tomt, vid Enholmens västra kant samt i anslutning direkt norrom Skärgårdshemmanet på Stor-Tallaren.

Sydost och nordväst om Skärgårdshemmanet finns även några delar som nyligen blivit restaurerade och fått ett återupptaget bete. Den återupptagna hävden gynnar både områdets naturvärden och kulturvärden, då Skärgårdshemmanet är en viktig del av områdets natur- och kulturhistoria.

De två största partierna med öppen betesmark finns i den västra halvan av de öppna markerna innanför Snäckviken samt den östra halvan av maderna vid Lilla Flättna. Båda dessa partier är tidigare kultiverade marker som dikats kraftigt och delvis brukats som åkermark. De har helt övergått till att bli betesmark, floran är företrädesvis av det trivialare slaget och väldigt tuvig.



Skötselområde 2b: Öppen betesmark med hävdgynnad flora och inslag av enar, på västra kanten av Enholmen. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Områdena ska vara helt öppna och starkt präglade av bete och med inslag av hävdgynnade träd, buskar och brynmiljöer. Förekomst av träd och buskar som kan bedömas som igenväxningsvegetation är liten. Kärlväxtfloran, insektsfaunan och ängssvampsfungan är artrika och har ett stort inslag av hävdgynnade arter. Typiska kärlväxtarter för naturtyperna som t.ex. jungfrulin, bockrot, blåsuga och prästkrage är vanligt förekommande. Den trivialare floran på de tidigare kultiverade betesmarkerna minskar på sikt genom beteshävdens naturliga uttransport av näringsämnen och genom att hävdgynnade arter därmed gynnas och kan vandra in och etablera sig.

Skötselåtgärder

Årligt bete med i huvudsak nötkreatur. Mindre delar kan betas med häst, får eller getter. Normalt sker betet från slutet av april till slutet av oktober. För god hävd bör riktmärket vara 1 vuxen nötkreatur per hektar under hela betessäsongen. Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov. Betesputsning och tuvfräsning genomförs vid behov. Inom de tidigare kultiverade delarna kan mindre ytor med orörd vegetation lämnas till förmån för markhäckande fåglar. Årlig röjning av igenväxningsvegetation genomförs där behov finns.

Restaureringsåtgärder

Färdigställa de nyligen restaurerade öppna betesmarkerna, som restaurerats via Life Coast Benefit (LCB) eller via EU:s miljöstödsystem (LBP). Främst fräsning av stubbar, avlägsna avverkningsrester och uppkommande igenväxningsvegetation så markerna får goda förutsättning för en kontinuerlig hävd. Gäller främst utmed nordvästra kanten av Snäckviken samt västerom skärgårdshemmanet ute på Stor-Tallaren.

Skötselområde 2c: Slåtteräng

Beskrivning

Skötselområdet innefattar en befintlig slåtteräng i den innersta delen av Snäckviken mot åkermark och reservatsgräns i nordväst. Den har en historia som slåtteräng men har de senaste decennierna fungerat som betesmark. Sedan 1990-talet har den åter börjat skötas som slåtteräng och slås med hjälp av traktorburen slåtterbalk. I skötselområdet ingår även ett planterat tallbestånd som nyligen avverkats för att restaureras till slåtteräng.



Skötselområde 2c: Smörbollar i blom på slåtterängen. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Områdena ska hållas öppna genom i första hand slåtter och efterföljande bete. I andra hand om slåtter inte är möjlig kan områdena hållas öppna genom enbart bete. Förekomst av träd och buskar som kan bedömas som igenväxningsvegetation är liten. Kärleväxtfloran är artrik och har ett stort inslag av hävdgynnade arter. Typiska slåtterängsarter som smörbollar, darrgräs m fl arter ges goda möjligheter att förekomma i ängen.

Skötselåtgärder

Årlig slåtter av ängsmarkerna (efter 15:e juli) med traktorburen/motormanuell slåtterbalk eller med lie. Höet bör ligga kvar och fröa av sig 3 - 7 dagar. Därefter transporteras det bort från ängen så att ingen förnaansamling sker.

Årligt efterbete med nötkreatur.

Röjning av igenväxningsvegetation vid behov.

Stenar som hindrar slåttarna tas bort vid behov.

Restaureringsåtgärder

Färdigställa det nyligen avverkade tallbeståndet genom stubbfräsning och bortförsel av avverkningsrester.

Anpassa stängslet till att endast innefatta den befintliga slåttarytan samt den nyrestaureerade ytan.

Skötselområde 3: Trädklädd betesmark/Skogsbete (ca 117 ha)

Skötselområdet innehåller all den skogsmark inom reservatet som betas av betesdjur, har ett äldre trädsikt och uppvisar karaktär av betespåverkan i någon form. Det inkluderar även sådana skogar som nyligen restaurerats, har ett yngre trädsikt eller planeras att restaureras och betas för att kunna utveckla sådan karaktär på sikt. Skötselområdet är indelat i två olika delskötselområden beroende på om det är löv- eller barrträd som dominerar i trädsiktet.

Trädklädd betesmark är de skogsbestånd som generellt har ett glesare trädsikt och en flora med ett större inslag av hävdgynnade arter och arter som trivs i öppna-halvöppna ljusförhållanden. Skogsbete är de skogsbestånd som generellt har ett mer slutet trädsikt men med ett varierat inslag av luckor och en flora och fauna som trivs i slutna-halvslutna miljöer. En dynamik med gläntor och tätare bestånd är viktiga i skogsbeten.

I de flesta fall är det en flytande gräns mellan trädklädd betesmark och skogsbeten och det finns även en blandning av dem inom samma skogsbestånd. Genom det massiva angreppet av granbarkborre som startade 2018 kommer gränserna bli än mer flytande och de mer slutna delar kommer övergå till att bli mer öppna.

Brynzoner i kanten mot öppen mark utgör en mycket viktig livsmiljö för många djur och växter genom att de erbjuder solbelysta och vindskyddade miljöer rik på mat och skydd. Sådana miljöer behöver utvecklas inom skötselområdet.

Skötselområde 3a: Trädklädd betesmark/Skogsbete- Löv

Beskrivning

De mest karaktäristiska delarna av skötselområdet består av en stor mängd medelålders ekar och äldre lövträd som står glest och halvglest. I reservatet finns endast ett fåtal ekar som är äldre än 200 år. De flesta är i åldersspannet 80 - 150 år och naturvärden knutna till ek har börjat utvecklas med arter som korallticka, ekticka, oxtungsvamp och blekticka. Genom att låta ekarna få åldras samt att de huggs fram, så de står mera fritt och stammarna blir solbelysta, kommer naturvärdena knutna till ek att utvecklas och bli väldigt höga inom en snar framtid. När mängden död ekved ökar samt när de åldrande ekar börjar rötas invändigt och utveckla mulm så kommer värdena att öka ytterligare. Olika arter inom organismgrupper som insekter, lavar och svampar kommer särskilt att gynnas.

Inom skötselområdet genomförde LIFE-projektet LCB omfattande restaureringsinsatser för att friställa äldre träd, glesa ut skogen och därmed öka solinstrålningen till markfloran och till trädens stammar. Stora partier med medelålders ekar var kraftigt igenväxta av gran och

insats gjordes för att påbörja en försiktig friställning av ekarna. Genom att flertalet ekar var kraftigt beskuggade av gran togs inte alla granarna bort på en gång. Endast ca en tredjedel togs bort i denna fas så ekarna skulle hinna vänja sig vid ljusare förhållanden. I nästa fas, ca 10 år senare, skulle de resterande granarna ha tagits bort. Redan ett par år efter insatsen kom det massiva angreppet av granbarkborre och tog död på väldigt mycket gran inom skötselområdet. Både sådan gran som skulle tagits bort på sikt och även de mest värdefulla granar som var tänkta att sparas. För att möjliggöra ett fortsatt bete inom skötselområdet kommer mycket av de granbarkborredödade granarna tas bort.

De större partierna med trädklädd betesmark/skogsbete som domineras av ek finns kring bergshöjden nord-nordväst om Lilla Flättna, i Snäckviksskogen (mellan Lilla Flättna och Snäckviken) samt vid Gårdsnässkogen (mellan Gårdsnäs gamla tomt och Snäckviken).



Skötselområde 3a: Ekdominerad trädklädd betesmark utmed södra kanten av Gårdsnässkogen som gränsar mot de öppnare delarna vid Snäckviksmaderna. Foto: Markus Forsberg.

Bergshöjden nord-nordväst Lilla Flättna utmärker sig från de övriga ekdominerade delarna genom att en stor del utgörs av en mager ekskog, sk krattekar. Det är äldre ekar som växt sakta på näringsfattig mark och därför är smala och inte så höga trots att de kan vara riktigt gamla. I svackarna och i slänterna är det bördigare och där växer större ekar. Inom området finns även några höjder med gammal mager tallskog. Större delen är nyligen restaurerat genom uttag av gran samt viss utglesning i trädskiktet. På sikt behöver trädskiktet glesas ut ytterligare.

Ekmiljöerna i Snäckviksskogen utgör det största sammanhängande partiet med ek i hela reservatet. Det finns en stor mängd med ekar, både som växer rätt bördigt kring de lägre

2022-06-21

511-4590-2021

delarna och sådana som växer mer magert utmed bergskanterna kring de två centrala höjdryggarna. Huvuddelen av alla ekarna har stått beskuggade av gran. Större delen är nyligen restaurerat genom uttag av gran samt viss utglesning i trädskiktet. I samband med åtgärden stängslades hela Snäckviksskogen in och betet återupptogs efter ett betesuppehåll på närmare 50 år. Denna del drabbades hårt av granbarkborrens angrepp. På sikt behöver trädskiktet glesas ur ytterligare och brynmiljöerna i övergången mot öppna mark förstärkas. Sydöstra hörnet av Snäckviksskogen avviker genom att den har betats under en lång tid och uppvisar redan idag en flora och ett trädskikt med karaktär av trädklädd betesmark. Förutom ekar finns även en hel del äldre tallar.

Vid Gårdsnässkogen ligger ett annat parti med stort inslag av ekar och andra lövträd. Utmed den östra och sydöstra kanten finns fina ekmiljöer med en flora och ett trädskikt som har en karaktär av trädklädd betesmark. Den västra och sydvästra kanten är nyligen restaurerad och kommer utveckla en liknande karaktär. Centralt och norrut i området finns en mer barrdominerad del, där granbarkborren tagit död på den mesta granen och lövet kommer på sikt bli mer framträdande. På sikt behöver trädskiktet glesas ur ytterligare och brynmiljöer i övergången mot öppna mark förstärkas.

Sydväst om gamla fågeltornet finns en mindre lövbård som betas och utgörs företrädesvis av björk och klibbal. Utmed Tallarvägen norr om tornet finns en tät yngre granskog med inslag av en del inväxt löv som behöver åtgärdas för att få en brynmiljö i övergången mellan skogen och de öppna strandängarna.

Det finns även ett flertal mindre trädungar utspridda med ekar och andra äldre lövträd i anslutning till reservatets öppna marker, företrädesvis öster om Lilla Flättna och kring den inre delen av Snäckviken. Inom några av dessa trädungar återfinns även de äldsta ekarna i reservatet.

Bevarandemål

Marken ska vara stängslad och betas årligen av nötkreatur. De trädklädda betesmarkerna ska ha ett halvglest-glest trädskikt med en kontinuitet av äldre träd, främst ek, asp och tall. Skyddsvärda träd och dess potentiella efterträdare hålls fria från igenväxande buskar och träd som växer upp i kronan eller skuggar stammarna och inslaget av igenväxande gran är lågt. Föryngringen av lövträd främjas så att det kontinuerligt finns äldre träd även i ett längre tidsperspektiv. Förutsättningarna för en artrik kryptogamflora och insekts- och fågelfauna är goda genom en stor variation av olika strukturer, såsom gamla träd, hålträd, träd med mulmbildning, stående och liggande död ved (företrädesvis löv), som finns i olika nedbrytningsstadier och i olika grader av solexponering. Bottenskiktet är tunt och påverkat av tramp från klövar och fält- och buskskiktet uppvisar karaktärer av betespåverkan och stora delar har även en flora och fauna som delvis är hävdgynnad. I övergången mellan öppna mark och den trädklädda betesmarken finns tydliga brynmiljöer för att få en mjukare övergångszon mellan ägoslagen genom god förekomst av bärande träd och buskar.

Skötselåtgärder

Årligt bete med i första hand nötkreatur, normalt från slutet av april till slutet av oktober. Mindre delar kan betas med hästar och/eller får. Stängsling och stängselunderhåll.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Återkommande plockhuggning i trädskiktet.

Återkommande röjning av igenväxningsvegetation. Viss del sparas för att trygga föryngring av lövträd och bärande buskar.

För att underlätta etableringen av brynzoner gynnas bärande träd och buskar som ska utgöra själva brynmiljöerna. Även tillfälliga hägnader av blivande brynzoner inkl plantering av buskar kan bli aktuellt.

Frihuggning av skyddsvärda träd, huvudsakligen ek, tall och asp.

Veteranisering av lövträd kan bli aktuellt.

Död ved av olika slag tillskapas vid behov och i samband med olika restaureringsinsatser.

Den döda veden placeras ut i faunadepåer på lämpliga platser och i olika solexponerade miljöer, från öppna solbelysta platser till helt skuggiga för att gynna vedlevande organismer som skalbaggar, svampar, lavar och mossor.

Fågelholkar sätts upp för att gynna hålhäckande fågelarter som till exempel stare, kattuggla och sparvuggla.

Restaureringsåtgärder

Behov av restaureringsinsatser på kort sikt finns på flera olika platser. Utmed Tallarvägen vid gamla fågeltornet behöver yngre tät granskog huggas bort för att förstärka lövvärderna och för att få en mer varierad struktur och en tydligare brynmiljö. Huvuddelen av skötselområdet är redan stängslat och endast bakom gamla fågeltornet samt ett mindre parti på västra spetsen av Kvislingsskogen finns behov av ny stängseluppsättning.

Vidare finns ett stort behov av att hantera den stora mängden granbarkborredödad gran inom de delar av skötselområdet som ligger i Snäckviksskogen och Gårdsnässkogen. Först och främst för att kunna möjliggöra att upprätthålla betesdriften så markerna blir hävdade på ett ändamålsenligt sätt. Det finns även ett behov av att trädsäkra för stängsel och kring stigarna för friluftslivet.

Skötselområde 3b: Trädklädd betesmark/Skogsbete- Barr

Vid Våmskogen ligger ett större område med barrdominerad skog som präglats av bete under en längre tid. Den består främst av gran och tall men även björk, en , ek och sälg finns företrädade. Den östra halvan uppvisar den tydligaste karaktär av skogsbete i reservatet. Trädskiktet utgörs av äldre barrblandskog med visst inslag av löv. I fältskiktet finns exempel på växtsamhällen med arter som utvecklats under många år av betesdrift. Nordöstra delen består av äldre tallskog på bergbunden mark och i gläntor som hållits öppna med bete finns solbelysta stammar av gamla tallar där den sällsynta insekten reliktböck finns. Västra halvan är mer sluten med högre andel gran på låglänt mark som är tydligt betespräglad. Denna del kan genom urglesning av trädskiktet förstärka de skogsbetesvärdena som finns i den östra delen.

Strax sydväst om Våmskogen finns ett par mindre skogsholmar med betespräglad barrblandskog. I dess södra kanter finns en stor mängd äldre tallar med behov av att friställas så de blir solbelysta.



*Skötselområde 3b: Skogsbete vid östra delen av Våmskogen med gamla träd och ett luckigt trädskikt.
Foto: Markus Forsberg.*

Ute på Stor-Tallaren finns två områden med tidigare skogsbeten. Det område norr om gården består främst av äldre tallskog, bitvis på mager mark medan det södra området utgörs av en barrblandskog med tall och gran. Endast en del av det norra området är stängslat idag, övriga delar saknar stängsel. Viss urglesning av trädskiktet behövs för att förstärka skogsbeteskaraktären.

I Snäckviksskogens nordöstra del ligger ett lite större skogsparti med betespåverkad barrblandskog som domineras av bördig gran med ett högt inslag av asp. Denna del är långsmalt och följer ett låglänt fuktstråk mellan två höjdryggar. I nordöstra änden ingår även ett mindre bergsparti med gamla tallar och senvuxna granar och lövträd. I den västra änden finns en äldre stormlucka med riklig mängd död granved som börjat brytas ned och uppvisar vissa naturvärden knutna gran med bl.a. grön sköldmossa och brandticka. I denna stormlucka har föryngring av både löv och gran satt fart. Kring de låglänta delarna åt öster växer även den sällsynta lunglaven på en ek, vilken vill ha en stabil och fuktig miljö kring sig.

Centralt i Snäckviksskogen går en bergsrygg som domineras av äldre tallskog med inslag av senvuxna granar och lövträd.

Precis öster om Lilla Flättna finns en mindre bergsrygg som domineras av äldre tallar med inslag av ek och asp i utmed kanterna. I dagsläget ingår södra änden i en separat hage som betas av hästar.

Nordväst om Lilla Flättna, finns även en mindre del med äldre mager tallskog med inslag av senvuxna granar och lövträd.

2022-06-21

511-4590-2021

Bevarandemål

Skötselområdet ska vara stängslat och betas årligen av nötkreatur och präglas av de processer som betesdjuren ger upphov till i betade skogar. Trädsiktet ska en kontinuitet av äldre träd och en variation av slutenhet, från delar som är mer eller mindre slutna till delar som är glesare och luckigare med solbelysta gläntor. Trädsiktet domineras av barrträd med inslag av olika lövträd och har variation i ålder genom återkommande plockhuggning och luckhuggning. Förutsättningarna för en artrik kryptogamflora och insekts- och fågelfauna är goda genom att det finns en stor variation av olika strukturer, såsom gamla träd, solbelysta trädstammar, hålträd, stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier, dimensioner och med olika grader av solexponering. Bottensiktet är tunt och påverkat av tramp från klövar och fält- och busksiktet är påverkat av bete och vissa delar har en flora och fauna som delvis gynnas av hävd.

Skötselåtgärder

Årligt bete med i första hand nötkreatur, normalt från slutet av april till slutet av oktober. Mindre delar kan betas med häst eller får. Vissa delar kan betas mer extensivt.

Stängsling och stängselunderhåll.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Återkommande plockhuggning i trädsiktet samt viss luckhuggning vid behov.

Återkommande röjning av igenväxningsvegetation. Viss del sparas för att trygga föryngring av olika trädslag.

Frihuggning av skyddsvärda träd, huvudsakligen ek, tall och asp.

Död ved av olika slag tillskapas vid behov och i samband med olika restaureringsinsatser.

Den döda veden placeras ut strategiskt i faunadepåer på lämpliga platser där de påverkar betet så lite som möjligt. Vidare att faunadepåerna läggs i olika solexponerade miljöer, från öppna solbelysta platser till helt skuggiga för att gynna vedlevande organismer som skalbaggar, svampar, lavar och mossor.

Fågelholkar sätts upp för att gynna hålhäckande fågelarter som till exempel stare, kattuggla och sparvuggla.

Restaureringsåtgärder

Vid Stor-Tallaren behövs en justering av stängslet nordost om gården samt nyuppsättning av stängsel kring skogspartiet söder om gården. Vidare behövs en viss urglesning i trädsiktet inom både dessa ytor.

Bergsryggen med äldre tallskog öster om Lilla Flättna har behov av urglesning av trädsiktet samt borttagning av överflödigt stängsel.

Skötselområde 4: Skogsmark (ca 102 ha)

Skötselområdet innefattar naturskogsartade barrskogar samt åldrande lövskogar. Dessutom ingår yngre, delvis produktionspräglad skog eller utvecklingsskog i naturreservatets norra del.

Skötselområde 4a: Tall- och barrblandskog*Beskrivning*

De äldsta skogarna med högst naturvärden återfinns vid Kvislingsskogen, östra halvan av Stor-Tallaren, ute på öarna samt inom ett mindre skogsparti söder om grusvägen mellan stora parkeringen och färsten. Gemensamt är att de uppvisar naturskogskaraktär då de inte varit påverkade av moderna skogsbruksmetoder, har en hög medelålder med inslag av äldre träd samt är rika på strukturer av olika slag.



Skötselområde 4a: Äldre mager tallskog på östra halvan av Stor-Tallaren. Foto: Markus Forsberg.

Utmed höjdryggarna i Kvislingsskogen och på östra halvan av Stor-Tallaren finns större partier med äldre talldominerade skogar. I skötselområdet finns en påfallande hög andel med tallar som är äldre än 180 år samt ett stort inslag av träd som är mellan 200-250 år. Från mager hållmarkstallskog till grov bördig tallskog. Skogen på de magrare markerna är ofta gammal och senvuxen. De magra förhållandena gör att trädskiktet är glesst med naturliga luckor där många tallar och död tallved är solbelysta, vilket skapar ett varmt mikroklimat till gagn för värmekrävande insekter. Reliktbock är en sådan insekt som lever i barken på äldre

solbelysta tallar och arten finns i området. Genom att många av tallbestånden även gränsar mot öppen mark eller vatten finns det långa kantzoner där många äldre tallar står solbelysta och erbjuder bra förutsättningar för reliktböcken. Tallskog av bördigare slag förekommer utspritt i mindre bestånd och i flertalet har granen börjat vandra in och tränger tallarna. Förutom reliktböck finns andra naturvärden knutna till tall, bl.a. rikligt med svamparna talticka och grovticka som växer på äldre tallar. Den rikliga förekomsten av äldre och grova tallar i området erbjuder många potentiella boträd för risbobyggande fåglar.

I reservatets norra ände finns två mindre partier med produktionspräglad yngre ogallrad tallskog. Den ena är en höjdrygg nordväst om gamla fågeltornet och den andra en låglänt mark som gränsar mot campingen. Genom vissa naturvårdande åtgärder kan tallvärdena stärkas på både kort och lång sikt och komplettera reservatets övriga värden knutna till tall.

Barrblandskogar är ett brett begrepp som inrymmer flera olika skogstyper. Främst avses tallskogar med hög andel gran, granskogar med hög andel tall eller barrskogar med hög andel löv. Genom det pågående angreppet av granbarkborre kommer en stor del av de mest värdefulla granmiljöerna med naturvärden knutna till gran att trängas undan väsentligt till förmån av värden knutna till tall och löv. Det kommer även under en viss period bli stora mängder med död granved.

Vid Kvislingsskogen finns flera partier med olika typer av barrblandskog. Framförallt finns det bördigare partier som domineras av gran med ett stort inslag av både tall och asp samt en del inväxta ekar. Det finns en hel del död granved som börjat brytas ned och uppvisar vissa naturvärden knutna till gran med bl.a. grön sköldmossa och brandticka. Inom dessa delar finns stora angrepp av granbarkborre. Det finns även ett större inslag av äldre aspar, främst utmed den västra kanten, som börjat rötas av aspticka och som i sin tur gett upphov till rikligt med håligheter för hålträdshäckande fågelarter. Även den ovanligare stor aspticka finns representerad. Vissa av ekarna i området är i behov av frihuggning.

Ett mindre parti med barrblandskog finns söder om Tallarvägen med ett luckigt äldre grandominerat trädskikt och stort inslag av lövträd samt död ved i olika nedbrytningsstadier.



Skötselområde 4a: Äldre barrblandskog med ett varierat trädskikt rikt på strukturer, söder om grusvägen mellan parkeringen och färsten. Foto: Markus Forsberg.

De två öarna Lissholmen och Snäckholmen består av äldre barrblandskog som domineras av tall. Centralt på Lissholmen finns även reservatets mest välutvecklade sumpskog med gamla alar och björkar som står på tydliga socklar. Kring kärret finns även ett stort inslag av gamla aspar och lindar samt några riktigt grova ekar.

Bevarandemål

Trädskiktet inom de skogsområden som domineras av tall ska ha en kontinuitet av äldre tallar och med ett inslag av olika lövträd. Det ska finnas en variation i sin slutenhet, från delar som är mer slutna till delar som är glesare med solbelysta gläntor. Förutsättningarna för en artrik kryptogamflora och insekts- och fågelfauna är goda genom att det finns en stor variation av olika strukturer, såsom gamla träd, solbelysta trädstammar, hålträd, stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier, dimensioner och med olika grader av solexponering.

Inom de delar med barrblandskog ska i huvudsak naturliga processer råda, där åldrande och avdöende av träd leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig och har en luckighet. Vilket gynnar en artrik kryptogamflora, insekts- och fågelfauna. Omvälvande störningar i form av t.ex. brand, stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Inom de ingående skogstyperna ska en naturlig hydrologi eftersträvas. Om förutsättningar finns kan delar av området vara påverkat av extensivt bete.

2022-06-21

511-4590-2021

Inom de två mindre partier med produktionspräglad yngre ogallrad tallskog stärks naturvärdena genom naturvårdande åtgärder så dessa delar kompletterar områdets övriga värden knutna till tall.

Skötselåtgärder

Viss plockhuggning inom de talldominerade delarna samt frihuggning av tallar och andra skyddsvärda träd eller dess efterträdare.

I huvudsak ska de blandskogsdominerade delarna utvecklas genom att naturliga processer får verka. Gran och andra träd som växer in i grenverken på skyddsvärda tallar och lövträd avlägsnas vid behov. Viss trädsäkring av döda granar kan bli aktuellt kring stängsel och markerade stigar.

Om möjlighet finns, kan extensivt bete återupptas. Igenläggning av diken för att återskapa en hydrologi som närmar sig den naturliga.

Fågelholkar sätts upp för att gynna hålhäckande fågelarter som exempelvis stare, kattuggla och spurvuggla.

Restaureringsåtgärder

Inom de två mindre partier med produktionspräglad yngre ogallrad tallskog görs åtgärder för att bryta det homogena trädsiktet, genom att skapa en luckighet och genom att gallra träd med potential att bli framtida naturvärdesträd. Inom partiet mot campingen behöver igenväxande unggranar röjas bort.

Skötselområde 4b: Lövskog

Beskrivning

Kring de lägre belägna delarna av Kvislingsskogen finns ett större parti med åldrande triviallövskog som domineras av björk och al på delvis fuktig mark. Lövskogen är uppkommen på tidigare öppen mark och de flesta träden är mellan 70-90 år och har genom självgallring börjat utveckla strukturer i form av håligheter och stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier.



Skötselområde 4b: Åldrande lövskog på tidigare öppen mark vid centrala Kvislingsskogen. Foto: Markus Forsberg.

Vidare finns en mindre del utmed Kvislingens nordvästra kant som sticker ut genom en koncentration av ett flertal vidkroniga ekar.

I reservatets norra ände finns flera produktionspräglade och tidigare avverkade skogsbestånd med lägre naturvärden. Flertalet av dem är ca 40-50 år och har ett högt lövinslag som till stor del utgörs av en uppväxande orörd lövsuccesion efter tidigare hyggesfas. Några mindre delar utgörs även av planterad granskog där lövet till stor del blivit bortröjt. Sådana finns österom Gårdsnäs gamla tomt samt direkt österom stora parkeringen. Nordväst och väster om gamla fågeltornet samt direkt norrom det nya fågeltornet finns de blötaste delarna, vilka kan komma att utvecklas till lövsumpskogar på sikt.

I alla dessa delar finns ett betydande inslag av igenväxande yngre granar, genom att avveckla granen kan lövvärdena stärkas på både kort och lång sikt och komplettera reservatets övriga värden knutna till löv.

Bevarandemål

Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med ett stort inslag av äldre lövträd och ett trädskikt som domineras av lövträd. Död lövved förekommer rikligt i olika nedbrytningsstadier och dimensioner, både som lågor, högstubbar och torrträd. Inslaget av igenväxande gran är lågt.

Skötselåtgärder

Frihuggning av skyddsvärda träd eller dess efterträdare, huvudsakligen ek, tall och asp.

För att skapa en ljusare och luckigare skog kan vissa lövträd fällas eller ringbarkas.

Röjning av yngre granar vid behov.

Sätta upp fågelholkar för att gynna hålhäckande fågelarter som till exempel stare, kattuggla och sparvuggla.

Restaureringsåtgärder

Avveckla igenväxande granar i de produktionspräglade och tidigare avverkade skogsbestånd med lägre naturvärden.

Skötselområde 5: Våtmark (ca 4 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet utgörs av ett kraftigt utdikat våtmarksområde i den inre delen av Snäckviken. Stora delar har tidigare varit fuktängar som naturligt översvämmades under vår och försommar. Genom effektiv dikning under årens lopp har man rätat ut och grävt om dikena och dess utlopp. Tre stora huvuddiken rinner ihop centralt i området för att sedan mynna i havet, via en rak kanal ut i Snäckviken. I anslutning till skötselområdets västra del är det grävt ett tätt nät av smådiken i ett försök att använda marken som odlingsmark.

I dagsläget ingår hela området i en större beteshage där endast mindre delar uppvisar spår av tidigare fuktäng. Huvudsakligen karakteriseras skötselområdet av högvuxen tuvtåtel-fuktäng med rikliga inslag av älggräs, plattstarr, vecketåg, vanlig smörblomma och i sydost även jättestarr.



Skötselområde 5: Platsen för planerad våtmark som översvämmats av vårfloden och ger en indikation om hur en våtmark på platsen kan upplevas. Foto: Markus Forsberg.

Vattnet i huvuddikena har runnit genom stora arealer med odlingsmark innan det kommer in i reservatet. Vilket medför att höga halter av näringsämnen som kväve och fosfor samt grumlande partiklar rinner ut i havet.

Genom att göra en våtmarksrestaurering kan större ytor återigen få en karaktär av fuktäng och återfå flera andra viktiga funktioner. Exempel att tidvis bromsa upp vattnet och bidra till en ökad näringsretention och minskad grumlighet för det vatten som rinner ut i havet. En restaurering kommer även att kunna erbjuda grunda vattenområden som värms upp tidigt på våren och som blir goda lek- och uppväxtområden för vårlekande fiskar som gädda, abborre och mört.

Bevarandemål

Anlägga och restaurera en grund vegetationsrik våtmark som kan återfå delar av dess tidigare funktioner, särskilt genom att erbjuda en bra lek- och uppväxtmiljö för vårlekande fiskar. Yngelproduktion av framförallt rovfisk bidrar till att stärka rovfiskpopulationerna och förbättra statusen i havet och för reservatets olika marina naturvärden. I viss mån bidrar våtmarken även till att rena näringsämnen och gynna fågellivet. Våtmarkens regim eftersträvar att följa den naturliga, där fuktängarna översvämmas på våren för att helt eller delvis torrläggas under försommaren. Därefter hävdas våtmarken via bete och/eller slåtter och hålls fritt från vegetation av igenväxningskaraktär.

Skötselåtgärder

Anlägga och restaurera våtmarken.

Årligen sköta våtmarkens regim genom att fylla den på vårvintern och tömma ur den på försommaren. Årlig hävd med betesdjur och/eller slåtter.

Röjning, putsning och fräsning vid behov.

Skötselområde 6: Åkermark (ca 1 ha)

Beskrivning

I anslutning till det gamla skärgårdshemmanet ute på Stor-Tallaren finns två mindre åkrar som hävdas och hålls öppna genom odling med ekologiska metoder. Åkrarna har varit viktiga för hemmanets försörjning och är en viktig del av områdets kulturhistoria. Vid hemmanet bedrevs jordbruk fram till 1960-talet, därefter har jordbruksmarken och intilliggande öppna delar gradvis vuxit igen. Under de senaste åren har jordbruksmarken röjts fram och hävdas återigen genom åkerbruk.

Den östra åkern ligger till största del inom den privata fastigheten Arnö 1:41 och sköts av markägaren. Den västra åkern ligger på den mark som kommunen äger.

Bevarandemål

Åkermarken hålls öppen genom åkerbruk så att dess karaktär som småskaligt kust- och skärgårdsjordbruk bibehålls.

Skötselåtgärder

Årligt ekologiskt åkerbruk.

Skötselområde 7: Tomtmark/Övrig mark (ca 2 ha)

Beskrivning

Inom reservatet finns det tio avstyckade fastigheter med tillhörande tomtmark samt även ett arrende av tomtmark med ett hus på ofri grund. All tomtmark ingår i reservatet och reservatets föreskrifter gäller, med vissa undantag.

Nio av de avstyckade fastigheterna är privatägda, medan en fastighet (vid Björnudden) ägs av Nyköpings kommun. Arrendet av tomtmark, med ett hus på ofri grund, ligger beläget ca 250m öster om Lilla Flättna och arrenderas ut av kommunen. Huset på ofri grund är ett mindre fritidshus av enkel standard och tomtmarken är på ca 760 kvm.

Sju av fastigheterna ligger på Stor-Tallaren. Den största tomten utgörs av det gamla skärgårdshemmanet och består av bostadshus för permanentboende, ladugård och uthus (Arnö 1:41), del av fastigheten ingår i skötselområdet för åkermark. Övriga sex fastigheter består av fritidshus (Arnö 1:34 – 1:38 och 1:59).

2022-06-21

511-4590-2021

På Lill-Tallaren finns ytterligare två fastigheter med fritidshus (Arnö 1:39 och 1:40). Vidare finns det även en fastighet ute på Björnudden (Arnö 1:57), denna fastighet tillhör kommunen och disponerades tidigare av Södermanlands Sjövärsförening.

Fastigheterna Arnö 1:38-1:40 och 1:57 går ner till vattnet och har bryggor belägna inom sin fastighet. Fastigheterna Arnö 1:34-1:37, 1:41 och 1:59 går inte ner till vattnet och de har istället servitut på bryggor som ligger på kommunens mark.

I anslutning till campingens badplats finns ett mindre parti med övrig mark. Det är en udde med sandstrand som hålls öppen och används i dagsläget som plan för beachvolleyboll och sköts av campingen.

Bevarandemål

Normal tomtskötsel bedrivs inom de avstyckade fastigheterna samt inom arrendetomten.

Närområdena kring bryggorna med servitut (Arnö 1:34-1:37, 1:41 och 1:59) är allemansrättsligt tillgängliga.

Sandstranden inom ytan för beachvolleyplanerna hålls öppen och sköts i enlighet med överenskommelse om dess nyttjande. Denna yta är allemansrättsligt tillgänglig för besökare.

Skötselåtgärder

Ordinarie tomtskötsel. Utförs av respektive fastighetsägare samt av arrendator av tomtmarken.

Årlig och regelbunden skötsel av beachvolleybollplanen enligt överenskommelse om dess nyttjande.

Skötselområde 8: Friluftsliv och rekreation

Beskrivning

Strandstuvikens naturreservat, med sitt läge tämligen nära Nyköpings tätort och de olika bostadsområden på Arnölandet, besöks regelbundet av både närboende och av olika naturintresserade. Genom närheten till Strandstuvikens camping och bostadsområdet vid Örstig används reservatet som närströvområde för både campinggäster och de närboende.

Området är en av de bästa rastlokalerna för fåglar utmed länets kust och är en känd fågellokal för både lokala och långväga fågelskådare. Många ovanliga fågelarter har observeras genom åren och nästan årligen görs flera intressanta fågelobservationer. De största mängderna med fåglar ses framförallt under fåglarnas vår- och höstflyttningar. För fågelintresserade finns två olika fågeltorn iordningställda.



Skötselområde 8: Foto till vänster visar det gamla fågeltornet i västra kanten av Strandstuviken. Fotot till höger visar det nybyggda fågeltornet i norra kanten av Strandstuviken, tornet är utrustat med särskilda anpassningar för besökare med funktionsnedsättningar. Foto: Markus Forsberg.

Reservatet är även känt hos botaniker för sin fina flora och lockar botaniskt intresserade besökare som vill uppleva de artrika strandängarna, tillika även länets främsta lokaler för hävdgynnade maskrosor.

För besökare som är mer allmänt natur- eller friluftsintrasserade finns många olika möjligheter till rekreation och upplevelser, framförallt är det de fina vyerna som karaktäriserar området. Vyerna består av de stora öppna strandängarna och det öppna havet utanför, med fjärden Örsbaken som möjliggör att man kan se ända ut till horisonten från flera platser inom reservatet. Genom reservatets storlek och skiftande natur från öppna strandängar, betade skogsbackar till mer sluten skog finns det goda möjligheter till långa naturpromenader genom en varierad och spännande natur. Både för den som vill hålla sig på stigarna eller för den som vill upptäcka reservatet mer på egen hand. Stigarna passerar flera fina uddar med utsikt där man kan slå sig ner och avnjuta sitt fika, på flera platser finns det även iordningställda rastbord. Möjligheterna till att elda och grilla är begränsade och är endast tillåtna på anvisade platser. Övernattning med tält eller liknande är möjligt och får ske i enlighet med allemansrätten.

Badmöjligheterna är rätt begränsade genom de långgrunda och mjuka bottarna samt avsaknad av öppna klippor. Från land finns det ett mindre klippbad på södra sidan av Stor-Tallaren, dit man kan komma till fots eller per cykel. För att underlätta i- och uppstigning planeras en enkel badstege i berget. Vid denna plats finns även ett rastbord.

De grunda vegetationsklädda vikarna erbjuder intressanta miljöer för fiskeintresserade besökare. För att stärka fiskebestånden har ett särskilt fiskefredningsområde inrättats och fiskeintresserade besökare har möjlighet att fiska i reservatet under den del av året eller den del av reservatet där det inte råder fiskeförbud. Fiskeförbudet gäller mellan 1 januari - 15 juni och är begränsat till att gälla innanför en linje mellan Björnudden-västra spetsen på Lissholmen-Sannarsudden.

På höstarna om det är bra svampår kan man hitta mycket matsvamp. Under vintertid erbjuder de öppna gräsmarkerna utmärkta förutsättningar för skidåkning. Vid vintrar när isen bär plogar Strandstuvikens camping upp en skridskobana för allmänheten.

Strax utanför reservatet, vid Tredje udden, håller en vindsurfingklubb till och vindsurfare använder regelbundet vattenområdena både inom och utanför reservatet vid sin sportutövning. Under den tid på året när fågelskyddet gäller är möjligheten begränsad inom stor del av Strandstuviken. På reservatets sandstrand längst i norr mot campingen finns en plan för beachvolleyboll, som sköts av campingen. Allmänheten har möjlighet att röra sig på den del av stranden samt att använda planerna.

Ridning och cykling i terrängen med mountainbikes förekommer alltmer frekvent i naturreservatet samt i dess omgivning. Båda friluftsaktiviteterna bedöms fortsätta öka. I nära anslutning finns fyra stall samt en nyligen uppförd ridanläggning vid Nyäng. På Arnöhalvön finns många bra stigar för mountainbike och det är lätt att få ihop en bra runda, där flera av dem passerar igenom reservatet. Särskilda leder för ridning och cykling saknas idag. Reservatets storlek och varierade natur ger goda möjligheter att möta det ökande behovet av områden för ridning och cykling. Lämpliga avvägningar för att områdets övriga värden inte ska påverkas negativt är en förutsättning. Genom att ha särskilda leder för ridning respektive cykling kan slitaget kanaliseras och eventuell störning styrs bort från känsligare delar samt att aktiviteterna i sig inte riskerar att störa varandra. En särskild plan för sådana leder planeras att tas fram som även ser över behovet i det angränsande naturreservatet vid Örstignäs samt för hela Arnöhalvön.

Området är till stora delar stängslat och betas av nötkreatur under betessäsongen, vilket till viss del kan påverka besökarens möjligheter att röra sig inom reservatet. Flera stängselgenomgångar finns i form av stättor, grindar samt två färister utmed Tallarvägen.



Skötselområde 8: Fotot visar början på Tallarvägen, nära färysten. Vägen sköts av Tallarens vägsamfällighet och är endast öppen för behörig trafik. Reservatets besökare är välkomna att nyttja vägen till fots, per cykel eller häst. Personer med funktionsnedsättning har även möjlighet att nyttja vägen med eldriven rullstol.

Tallarvägen gör reservatet tillgängligt för fotgängare, cyklister och till viss del även för besökare med vissa funktionsnedsättningar. På vägen får man använda eldriven rullstol och vägen är plan från den norra parkeringen och ca 1,3 km in i reservatet innan vägen börjar stiga vid östra delen av Våmskogen. Den befintliga färysten begränsar delvis möjligheten för funktionsnedsatta från att komma ut på vägen. Den del av året betande djur finns i hagen kan även djurens närvaro påverka möjligheten för funktionsnedsatta att röra sig på vägen. Nära vägen i norr har ett större fågeltorn uppförts som är utrustat med anpassningar för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Den norra parkeringen har platser som är reserverade för personer med handikapptillstånd. I direkt anslutning finns även ett dass som är anpassat för funktionsnedsatta. Från parkeringen följer man sedan grusvägen ca 300 meter så kommer man fram till fågeltornet. Funktionsnedsatta kan även komma in österifrån från campingen via en stor träspång fram till fågeltornet. Träspången är ca 120 meter lång och går genom ett blött vassområde. Spången är i behov av upprustning och bättre anpassningar för att vara helt funktionell.

Kollektivtrafiken erbjuder buss 715 från Nyköpings bussterminal till Flättnaleden – ca 4 km från naturreservatsgränsen i söder. Med cykel eller bil kommer man närmare. Det finns allmän grusväg till alla tre befintliga parkeringsplatserna invid reservatet.

Parkeringsplatserna är belägna strax utanför naturreservatsgränsen, en i norr och en i söder och en vid Strandstuvikens camping och badplats. Naturreservatet kan nås via uppmärkta stigar som leder från parkeringsplatserna in i naturreservatet.

2022-06-21

511-4590-2021

De många långgrunda stränderna med sina känsliga bottnar begränsar till stor del möjligheten för besökare som kommer sjövägen (med båt, kanot eller liknande) att komma i land. De bästa ställena är klipporna på södra sidan av Lissholmen samt ute på spetsen vid Björnudden.

Bevarandemål

Naturreservatets gräns (ca 6 km) ska vara väl utmärkta och uppmålade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar för gränsmarkering.

Information om naturreservatet och dess olika värden finns lättillgängligt i, eller i anslutning till, reservatet samt på olika digitala medier (såsom hemsida, sociala medier m.m.). En reservatsbroschyr tas fram och hålls aktuell samt erbjuds på minst tre olika språk. Informationstavlor finns på minst 8 st olika platser inom, eller i anslutning till, reservatet och hålls i gott skick.

Naturreservatets anlagda leder och stigar hålls i gott skick genom att vara framröjda och väl uppmärskade samt ha tillhörande hänvisningsskyltar, spänger, stängselpassager etc. Olika leder ska finnas för cykling, ridning och vandring för att kanalisera störning och slitage samt för att underlätta samexistensen mellan de olika aktiviteterna. Det är endast tillåtet att rida och cykla på respektive led. Ledernas utformning och sträckning ändras och utvecklas vid behov. De aktuella ledsträckningarna ska framgå tydligt i terrängen och på olika informationsmaterial. Cyklister ska lämna företräde för ryttare och vandrare samt visa stor hänsyn till betande djur.

De befintliga anordningarna och anläggningarna för besökare underhålls och är i gott skick samt uppfyller funktionen att underlätta besökarnas möjlighet att ta del av och uppleva området. De ska även ha funktionen att styra slitaget från besökare till lämpliga marker samt att minimera påverkan på störningskänsligt växt- och djurliv. Det är endast tillåtet att elda och grilla på särskilt iordningställda eldningsplatser. Antalet sådana platser, dess utformning och placeringar ändras och utvecklas vid behov. De aktuella platserna ska framgå tydligt på olika informationsmaterial. För närvarande finns endast en sådan i anslutning till det nya fågeltornet.

De befintliga anläggningarna och anordningar med anpassningar för personer med olika former av funktionsnedsättning ska underhållas och uppfylla sin avsedda funktion. Möjligheten att på sikt utveckla fler sådana anläggningar och anordningar utreds.

De tre befintliga parkeringsplatserna i anslutning till reservatet ska underhållas och vara i bra skick och vid behov kan det bli aktuellt att utöka dem med flera platser. Vid den norra parkeringen ska det finnas minst 2 platser reserverade för personer med handikapptillstånd.

Besökare ska ha möjlighet till bad vid enkelt klippbad på södra sidan av Stor-Tallaren, dit man tar sig till fots, per cykel eller båt. Nedgång och uppgång ur vattnet underlättas genom en enkel steganordning i berget. I dess anslutning ska även en rastplats iordningställas för besökare.

Fiskeintresserade besökare erbjuds möjlighet att fiska i reservatet under den del av året eller den del av reservatet där det inte råder fiskeförbud.

Skötselåtgärder

Naturresevatets omålade gränser på land markeras upp och målas. Uppmålade gränser underhålls vid behov.

Informationsbroschyr om Strandstuvikens naturresevat (eller annat medie med motsvarande funktion) tas fram och uppdateras regelbundet med aktuell information om reservatet.

Informationstavlor (minst 8st) tas fram med aktuell information om reservatet och dess olika värden och de underhålls och uppdateras vid behov.

Översyn och underhåll av befintliga anordningar och anläggningar för besökare görs regelbundet och fler utvecklas vid behov.

Iordningställande av ändamålsenliga leder för cykling, ridning och vandring. De markeras upp tydligt i terrängen och underhålls vid behov. De respektive ledernas sträckning ska även framgå på olika informationsmaterial. En särskild plan tas fram där reservatets leder länkas samman med andra angränsande leder av samma typ.

Underhåll av den särskilt iordningställda eldningsplatsen vid nya fågeltornet (där eldning är tillåten) görs regelbundet. Om behovet uppstår kan ytterligare platser iordningställas där eldning är tillåten.

Befintliga anordningar och anläggningar anpassade för personer med olika former av funktionsnedsättningar hålls i gott skick och är ändamålsenligt utformade. Den långa träspången och färsten i början av Tallarvägen är i behov av att åtgärdas. Utred behovet och möjligheten att anlägga fler anläggningar och anordningar anpassade för personer med olika funktionsnedsättningar.

Underhåll av tre befintliga parkeringsplatser görs vid behov. De 2 platserna som är reserverade för personer med handikapptillstånd vid norra parkeringen är tydligt uppmärskade.

Iordningställande av enkelt klippbad med badstege och rastplats vid södra sidan av Stor-Tallaren.

Jakt och fiske

Jakt på sjöfågel är förbjudet. Annan jakt är förbjuden under perioden 1 april – 30 september. Viss skyddsjakt får bedrivas i området.

Fiskerätten arrenderas inte ut. En större del av reservatets vattenområde ingår i ett område som är fiskefredat enligt särskilt beslut från Havs- och Vattenmyndigheten. Fredningen berör ett område innanför en linje mellan Björnudden-västra spetsen på Lissholmen-Sannarsudden och gäller mellan 1 januari-15 juni.

Byggnader, anläggningar och tomtmark

Inom naturreservatet finns följande byggnader, anläggningar och tomtmark:

- En stuga på Björnudden.
- Ett båthus på Stor-Tallaren (i dagsläget endast grunden kvar).
- Ett fritidshus på ofrigrund ca 250m öster om Lilla Flättna med ett arrende av tomtmark.
- En fastighet med bostadshus för permanentboende, ladugård och uthus på Stor-Tallaren. Privat ägt.
- Sex fritidshustomter med tillhörande byggnader på Stor-Tallaren och två fritidshustomter på Lill-Tallaren. Privatägda.
- En grusad brukningsväg - Tallarvägen. Vägen är en gemensamhetsanläggning och förvaltas genom en vägsamfällighetsförening.
- Två fågeltorn intill Tallarvägen. Det senaste är anpassat för funktionsnedsatta och uppfördes 2018.
- En längre träspång anpassad för funktionsnedsatta. Spången är ca 120m lång och går från nya fågeltornet och öster ut till campingen.
- En plan för beachvolleyboll i anslutning till campingen.

UPPFÖLJNING

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för eventuell omprövning av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål

Ett tredje dokument ska tas fram i samband med uppföljningen av naturreservatet. Dokumentet är en uppföljningsplan med målindikatorer för de olika bevarandemålen. Uppföljningen av bevarandemål sker i enlighet med instruktioner från Naturvårdsverket.

Kostnader och finansiering

Skötselåtgärder bekostas av förvaltaren. Uppföljningen bekostas av Naturvårdsverkets anslag för skötsel av skyddad natur.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Denna tabell utgör underlag och stöd för reservatsförvaltningen vid planering av åtgärder inom Strandstuvikens naturreservat. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att reservatsförvaltningen måste prioritera mellan åtgärder. Förkortningen NR i tabellen står för naturreservat.

Skötselåtgärd	Prio	Mål med åtgärden	Tidpunkt	Plats	Frekvens
Städning och bortforsling av skräp från botten och vassområden	1	Underhåll och förbättrade marina värden	Vid behov	Skötelområde 1a-c	Återkommande vid behov
Tångrensning och städning	1	Underhåll och förbättrade marina värden	Vid behov	Skötelområde 1a (Längst de långgrunda stränderna)	Återkommande vid behov
Betesdrift på öppen hävdad mark och i betad skogsmark	1		Årligen	Skötselområden 2, 3 och 5	Årligen, hela betesperioden
Underhåll av befintliga stängsel	1		Årligen	Skötselområden 2, 3 och 5	Återkommande, hela betesperioden
Nyuppsättning/ omdragning av stängsel	1		Inom 2 år och vid behov	Skötselområde 2 och 3	Engångsåtgärd, årlig skötsel och underhåll
Betesplanering och fällindelning av befintliga hagar	1		Vid behov	Skötselområden 2, 3 och 5	Regelbunden utvärdering om önskad effekt uppnåtts
Betesputsning och slyröjning	1		Årligen vid behov.	Skötselområden 2	Återkommande
Tuvfräsning	2		Vid behov	Skötselområde 2a och 2b	Återkommande
Ängsskötsel (slåtter, bortförsel av hö och efterbete)	1		Årligen	Skötselområde 2c	Årligen, efter 15 juli
Bekämpning av kotula	1		Pågår	Skötselområde 2	Återkommande, utvärdering om önskad effekt uppnåtts vid behov
Restaurering av strandäng	1		Inom 5 år	Skötselområde 2a (västra kanten av Våmskogen)	Engångsåtgärd, därefter årlig skötsel
Färdigställa restaureringsinsatser efter LCB och LBP	1		Inom 2 år	Skötselområde 2a och 2b	Engångsåtgärd, därefter årlig skötsel
Återskapande och underhåll av bryn mot öppen mark	1		Påbörjas snarast	Skötselområde 3	Återkommande

Frihuggning av skyddsvärda träd (främst ek, tall och asp) samt dess potentiella ersättare	1		Vid behov.	Skötselområden 3 och 4	Återkommande vid behov
Plockhuggning	1		Återkommande	Skötselområde 3	Återkommande vid behov
Luckhuggning	2		Vid behov	Skötselområden 3 och 4	
Röjning av igenväxande vedvegetation	1		Återkommande	Skötselområde 3	Återkommande vid behov
Tillskapa död ved, faunadepåer, veteranisering etc	2		Vid behov	Skötselområden 3 och 4	Återkommande vid behov samt i samband med huggningsåtgärder
Tillfälliga inhägnader för lövföryngring och skapande av brynmiljöer	2		Vid behov	Skötselområde 3	Vid behov
Hantering av granbarkborredödade granar för betesdriften	1		Påbörjas snarast	Skötselområde 3	Engångsåtgärd
Restaureringshuggning av betad skogsmark	1		Inom 5 år	Skötselområde 3	Engångsåtgärd, därefter årlig skötsel
Restaureringshuggning av skogsmark	1		Inom 5 år	Skötselområde 4	Engångsåtgärd
Uppsättning och underhåll av fågelholkar	2		Inom 5 år	Skötselområden 3 och 4	Återkommande åtgärd
Igenläggning av diken	2		Vid behov	Skötselområde 4	Återkommande, utvärdering om önskad effekt uppnåtts vid behov
Röjning av igenväxande unggran	1		Vid behov	Skötselområden 3 och 4	Återkommande vid behov
Restaurering/anläggning av våtmark	1	Ökad biologisk mångfald, föryngring av fisk, födosök fågel, rening av näringsämnen	Påbörjas snarast	Skötselområde 5	Engångsåtgärd
Skötsel och underhåll av våtmark	1		Årligen	Skötselområde 5	Årlig skötsel och underhåll enligt särskild plan
Brukande av åkermark	1	Bevara kulturmiljön	Årligen	Skötselområde 6	Årligen
Normal tomtskötsel	1	Enligt undantagen i föreskrifterna	Årligen	Skötselområde 7	Årligen
Underhåll av befintliga beachvolleybollplaner	1	Enligt befintligt arrendeavtal	Årligen	Skötselområde 7. Sandstranden vid campingen	Årligen
Underhåll av gränsmarkeringar	1	Ökad tillgänglighet	Återkommande	Hela reservatsgränsen på land	Underhåll vid behov

2022-06-21

511-4590-2021

Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 2 år	Se karta, bilaga 2.2	Engångsåtgärd, underhåll och ajourhållning vid behov
Framtagning och ajourhållning av reservatsbroschyr	1	Ökad tillgänglighet	Inom 2 år		Engångsåtgärd, ajourhållning vid behov
Framtagning av en plan för olika leder och dess sträckningar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år		Engångsåtgärd,
Anläggning och underhåll av särskilda leder för vandring, ridning och cykling	1	Ökad tillgänglighet	Inom 2 år	Enligt särskilt framtagen plan	Engångsåtgärd, därefter återkommande underhåll. Utvärdering om önskad effekt uppnåts.
Underhåll och utveckling av befintliga anordningar för besökare	1	Ökad tillgänglighet	Vid behov	Se karta, bilaga 2.2	Återkommande
Iordningställande av nya anordningar för besökare	2	Ökad tillgänglighet	Efter behov		Engångsåtgärder, därefter återkommande underhåll
Underhåll av särskilt iordningställd eldningsplats	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Vid nya fågeltornet	Återkommande
Anläggning av fler särskilt iordningställda eldningsplatsen	2	Ökad tillgänglighet	Vid behov		Vid behov
Underhåll och utveckling av befintliga anordningar och anläggningar för personer med funktionsnedsättning	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Se karta, bilaga 2.2	Återkommande
Åtgärda/anpassa långa träspången samt färsten	1	Ökad tillgänglighet	Inom 2 år		Engångsåtgärd, därefter vid behov
Framtagande av plan för hur reservatet kan bli mer tillgängligt för funktionshindrade	2	Ökad tillgänglighet	Inom 10 år		Engångsåtgärd
Iordningställande av nya anordningar som underlättar för personer med funktionsnedsättning	2	Ökad tillgänglighet	Inom 10 år	Enligt särskilt framtagen plan	Engångsåtgärd, utvärdering om önskad effekt uppnåts vid behov
Underhåll av befintliga besöksparkeringar	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Se karta, bilaga 2.2	Återkommande
Iordningställande av enkelt klipbad	2	Ökad tillgänglighet	Inom 5 år	Södra delen av Stor-Tallaren	Engångsåtgärd, underhåll vid behov

Inventering av svampar	2	Kunskaps-uppbyggnad	Inom 10 år	Hela reservatet	Återkommande
Inventering av vedlevande insekter	2	Kunskaps-uppbyggnad	Inom 10 år	Selektivt i trädklädda delar (sktslomr 3 och 5)	Återkommande
Bottenfauna-inventering	2	Kunskaps-uppbyggnad	Inom 5 år	Skötselområde 1b + Snäckviken	Engångsåtgärd
Inventering undervattens-vegetation	2	Kunskaps-uppbyggnad	Inom 2 år	Skötelomrde 1c (I vasslagunerna norr om Kvislingen)	Engångsåtgärd
Undersökning av ankringsskador och andra båtrelaterad störning	1	Kunskaps-uppbyggnad	Inom 5 år	Skötselområde 1a från och med 0,5m djup och djupare	Engångsåtgärd
Fiskyngel-undersökning	2	Uppföljning	Inom 5 år	Skötselomrde 1a	Återkommande
Uppföljning av bevarandemål	1	Uppföljning	Återkommande	Hela reservatet	Vart 6/12/24:e år
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Uppföljning	Efter åtgärd	Hela reservatet	Efter åtgärd

2022-06-21

511-4590-2021

Källförteckning

- Adoxa naturvård. 2018. Förslag till bevarandeplan för Natura 2000-område Strandstuviken (ej fastställd), Länsstyrelsen i Södermanlands län.
- Adoxa naturvård. 2019. Underlag inför revidering av skötselplan för Strandstuvikens naturreservat, Länsstyrelsen i Södermanlands län.
- AquaBiota. 2013. Nyström Sandman A, Didrikas T, Enhus C, Florén K, Isaeus M, Nordemar I, Nikolopoulos A, Sundblad G, Svanberg K, Wijkmark N. Marin Modellering i Stockholms län. AquaBiota Rapport 2013:10. 76 sid
- Calluna. Översikts- och transektinventeringar i Södermanlands skärgård 2007 och 2008, Länsstyrelsen i Södermanlands län. Rapport nr 2009:4
- Cedervall et al. 2006. Kartering av mjukbottenfauna i Södermanlands läns kustområde 2006. Länsstyrelsen i Södermanlands län. Rapport nr 2007:04.
- Collin E, Karlsson A & Sällebrant J. 2009. Rekryteringsområden för skrubbskädda och piggvar i Södermanlands skärgård. Länsstyrelsen Södermanlands län. Rapport nr 2009:14.
- Edlund J, Siljeholm E, Marina naturvärden i Nyköpings kommun 2013, Nyköpings kommun 2014.
- Gunnartz. U. et al. Kartläggning av lekområden för kommersiella fiskarter längs den svenska ostkusten– en intervjustudie. Fiskeriverkets rapport FINFO 2011:3
- Havs- och vattenmyndigheten (2021). Nätverk av marina skyddade områden i Sverige: Ramverk och metod för utformning och förvaltning. (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2021:12)
- Lantmäteriet. Ekonomiska kartan över Sverige. Kartlagd 1950-talet. Digital utgåva.
- Lantmäteriet. Häradscharta. Kartlagd åren 1898-99. Digital utgåva.
- Lantmäteriet, 2021. Fastighetsutredning för Strandstuvikens naturreservat.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. Beslut om bildande av naturreservatet Strandstuviken. 1989. Dnr. 231-2275/88. Beslutsdatum 1989-04-28.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. Bevarandeplan för Natura 2000-området Strandstuviken (SE0220020), Nyköpings kommun. D nr: 511-10968-2004.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskap. 1993/95.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. 1991. Sörmlands natur, Naturvårdsplan. Objekt nr. 80-108 (klass 1).
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2019. Utvalda vikar i Södermanlands län. Delrapport 2 i projektet Vik för Vik – mot en friskare Östersjökust (Opublicerad rapport).
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004. Utdrag ur databasen TUVa nov 2021.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. Ängs- och hagmarker i Södermanlands län. 1992.
- Länsstyrelserna i Stockholm, Södermanland, Östergötland, Kalmar, Gotland, Blekinge och Skåne: Plan för marint områdesskydd i Egentliga Östersjön. Regionala mål och prioriteringar. 2021
- Moksnes P-O, Eriander L, Hansen J, Albertsson J, Andersson M, Bergström U, Carlström J, Egardt J, Fredriksson R, Granhag L, Lindgren F, Nordberg K, Wendt I, Wikström S, Ytreberg E. 2019. Fritidsbåtars påverkan på grunda kustekosystem i Sverige. Havsmiljöinstitutets Rapport nr 2019:3
- Naturvårdsverket, 2007b. Skydd av marina miljöer med höga naturvärden. Rapport 5739. Naturvårdsverket Stockholm.
- Naturvårdsverket 2006. Sammanställning och analys av kustnära undervattenmiljö. Rapport 5591.
- Nordiska ministerrådet. 1977. Naturgeografisk regionindelning av Norden. NU-serien B 1977:34.
- Riksantikvarieämbetet. 2022. Utdrag ur databasen Fornsök maj 2022. App.raa.se/open/fornsoek/.
- Rydberg, H. och Wanntorp, H-E. 2001. Sörmlands flora. Botaniska sällskapet i Stockholm.
- Schröder J m fl. 1992. Våtmarksinventeringen, VMI, Länsstyrelsen i Södermanlands län (opublicerad rapport). Objekt nr. D09H2E04, klass 1 och D09H1E01, klass 2.
- SLU ArtDatabanken 2022. Rödlistade arter i i Sverige 2020. Utdrag ur databasen Artportalen sept 2021.
- Sveriges Geologiska undersökning. 1986. Jordartskartan. Digital utgåva.
- Sveriges Geologiska undersökning. 1985. Berggrundskartan. Digital utgåva.
- Södermanlands Hembygdsförbund. 1988. Sörmlandsbygden 1988:1. Årsbok utgiven av Södermanlands hembygdsförbund.
- VFK, Vatten & Fiskevårdkonsult IT. Båtelvisen i naturreservat längs kusten i Södermanlands län 2021.

Bilagor

2.1. Skötselplanekarta Översikt

2.1.1 Skötselplanekarta Norra

2.1.2 Skötselplanekarta Södra

2.1.3 Skötselplanekarta Östra

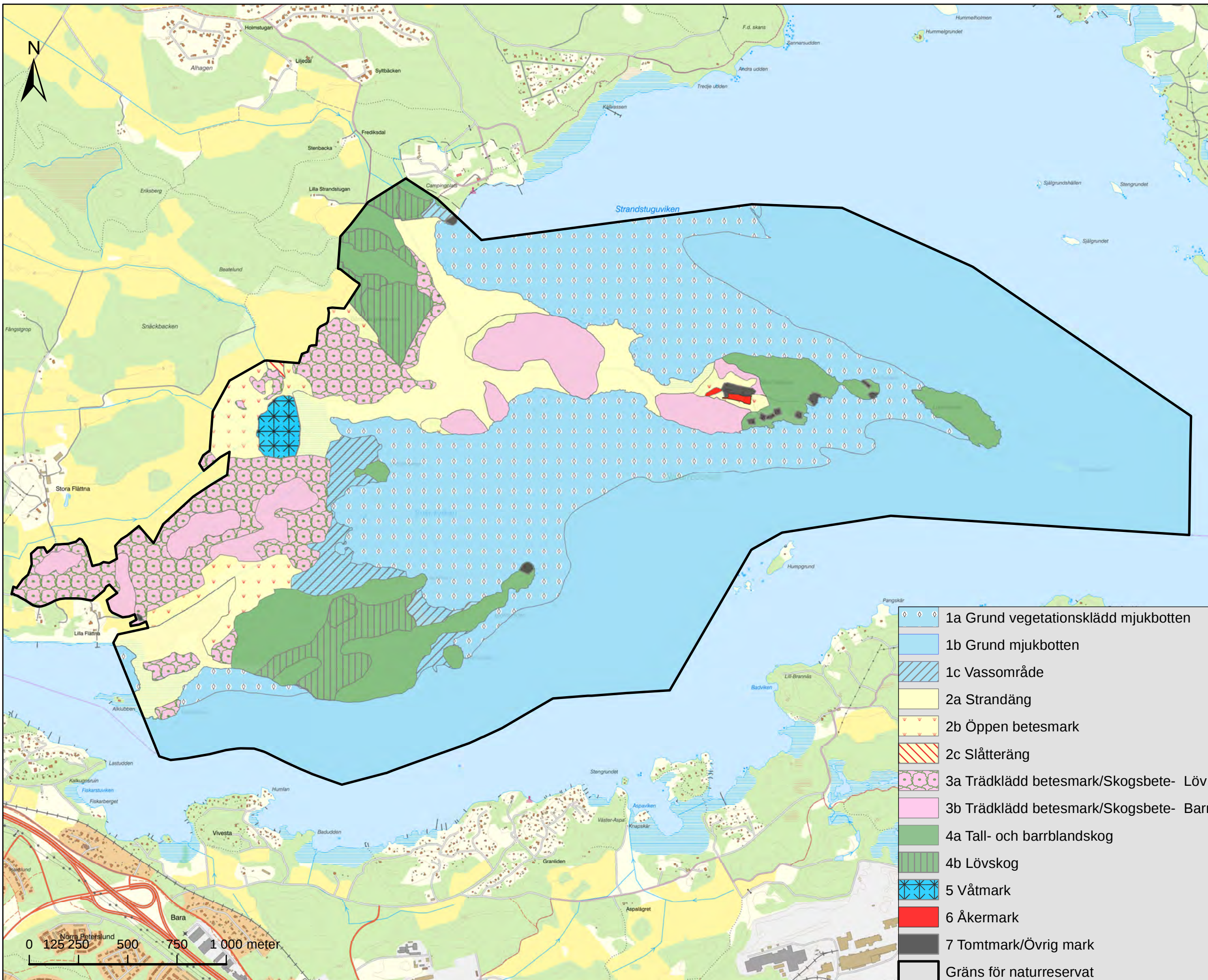
2.2. Friluftslivskarta

2.3. Kulturlämningar

2.4. Artlista

Skötselplanekarta

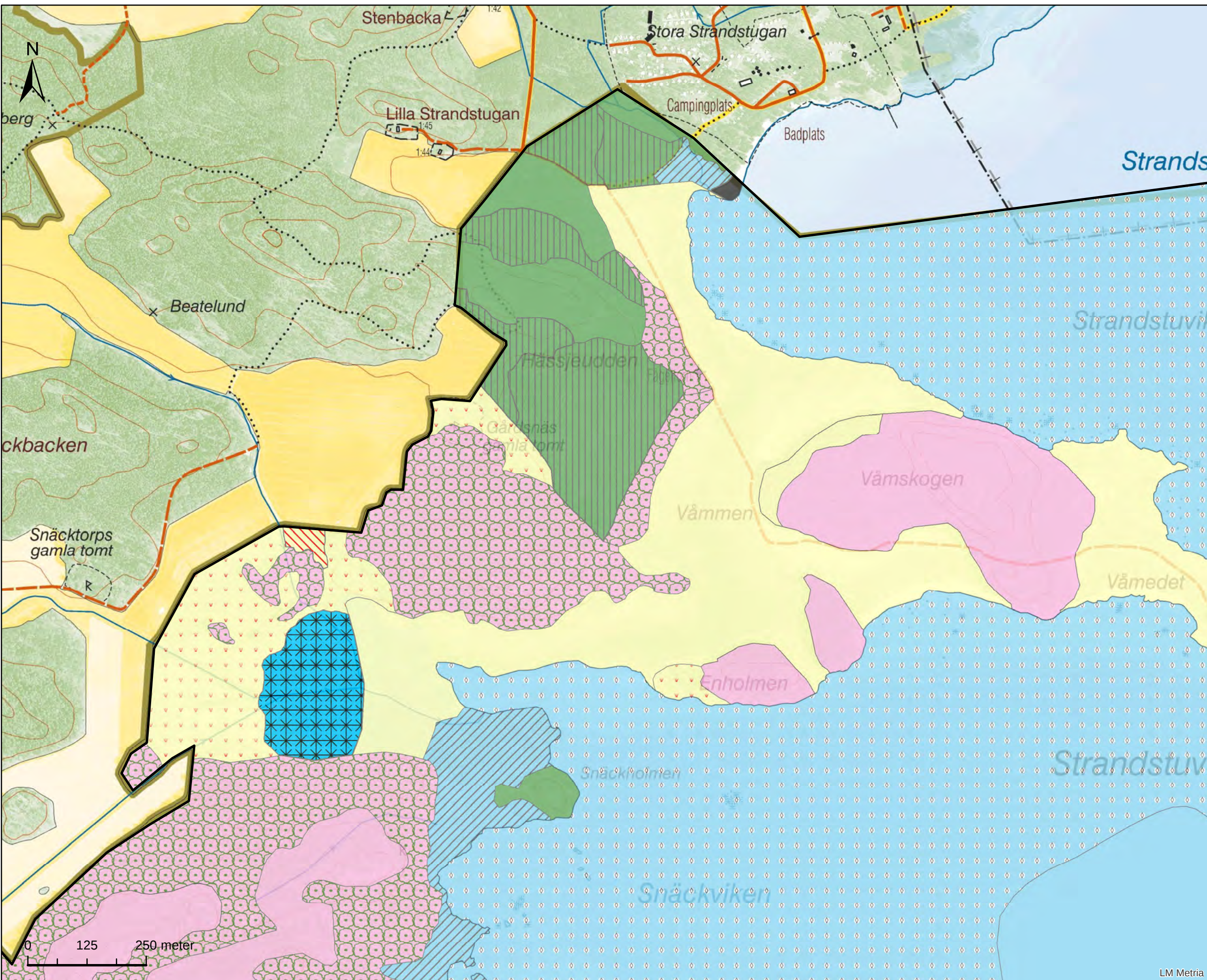
Bilaga 2.1 Översikt
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.



Skötselplanekarta

Bilaga 2.1.1 Norra
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

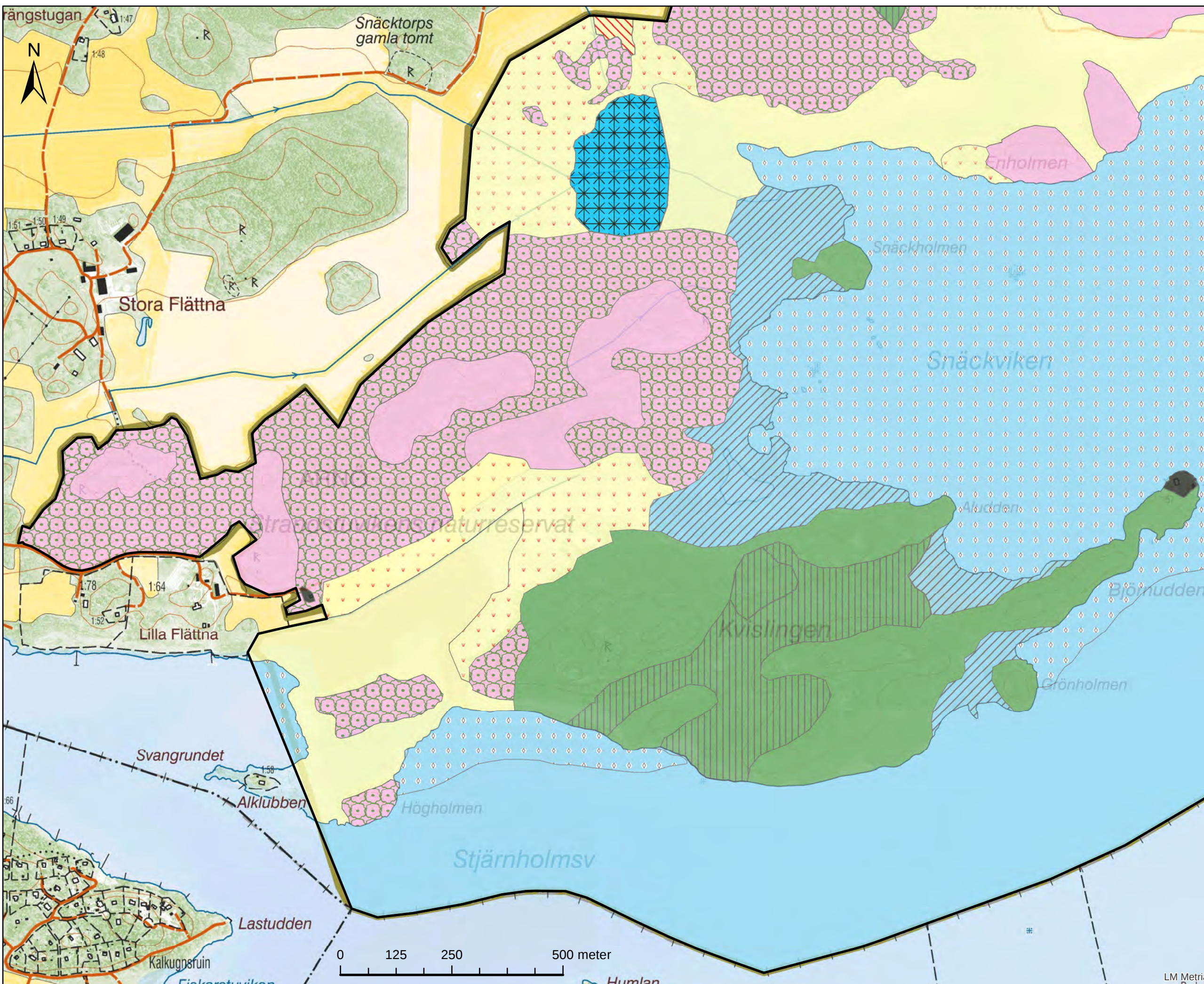
	1a Grund vegetationsklädd mjukbotten
	1b Grund mjukbotten
	1c Vassområde
	2a Strandäng
	2b Öppen betesmark
	2c Slåtteräng
	3a Trädklädd betesmark/Skogsbete- Löv
	3b Trädklädd betesmark/Skogsbete- Barr
	4a Tall- och barrblandskog
	4b Lövskog
	5 Våtmark
	6 Åkermark
	7 Tomtmark/Övrig mark
	Gräns för naturreservat



Skötselplanekarta

Bilaga 2.1.2 Södra
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

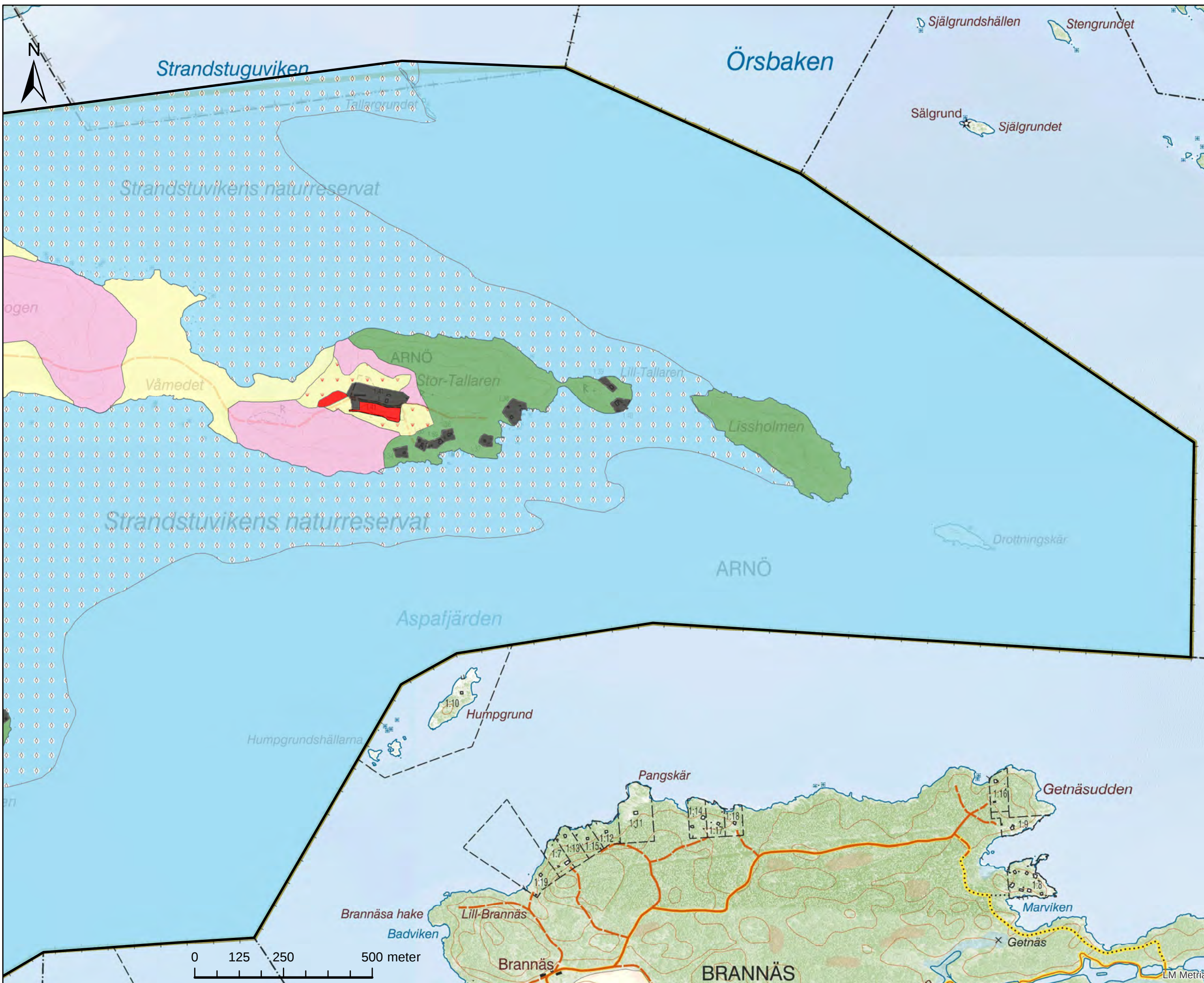
- | | |
|--|--|
| | 1a Grund vegetationsklädd mjukbotten |
| | 1b Grund mjukbotten |
| | 1c Vassområde |
| | 2a Strandäng |
| | 2b Öppen betesmark |
| | 2c Slätteräng |
| | 3a Trädklädd betesmark/Skogsbete- Löv |
| | 3b Trädklädd betesmark/Skogsbete- Barr |
| | 4a Tall- och barrblandskog |
| | 4b Lövskog |
| | 5 Våtmark |
| | 6 Åkermark |
| | 7 Tomtmark/Övrig mark |
| | Gräns för naturreservat |



Skötselplanekarta

Bilaga 2.1.3 Östra
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

	1a Grund vegetationsklädd mjukbotten
	1b Grund mjukbotten
	1c Vassområde
	2a Strandäng
	2b Öppen betesmark
	2c Slätteräng
	3a Trädklädd betesmark/Skogsbete- Löv
	3b Trädklädd betesmark/Skogsbete- Barr
	4a Tall- och barrblandskog
	4b Lövskog
	5 Våtmark
	6 Åkermark
	7 Tomtmark/Övrig mark
	Gräns för naturreservat



Bilaga 2.2 Friluftsliv
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturresevat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

Gräns för naturreservat

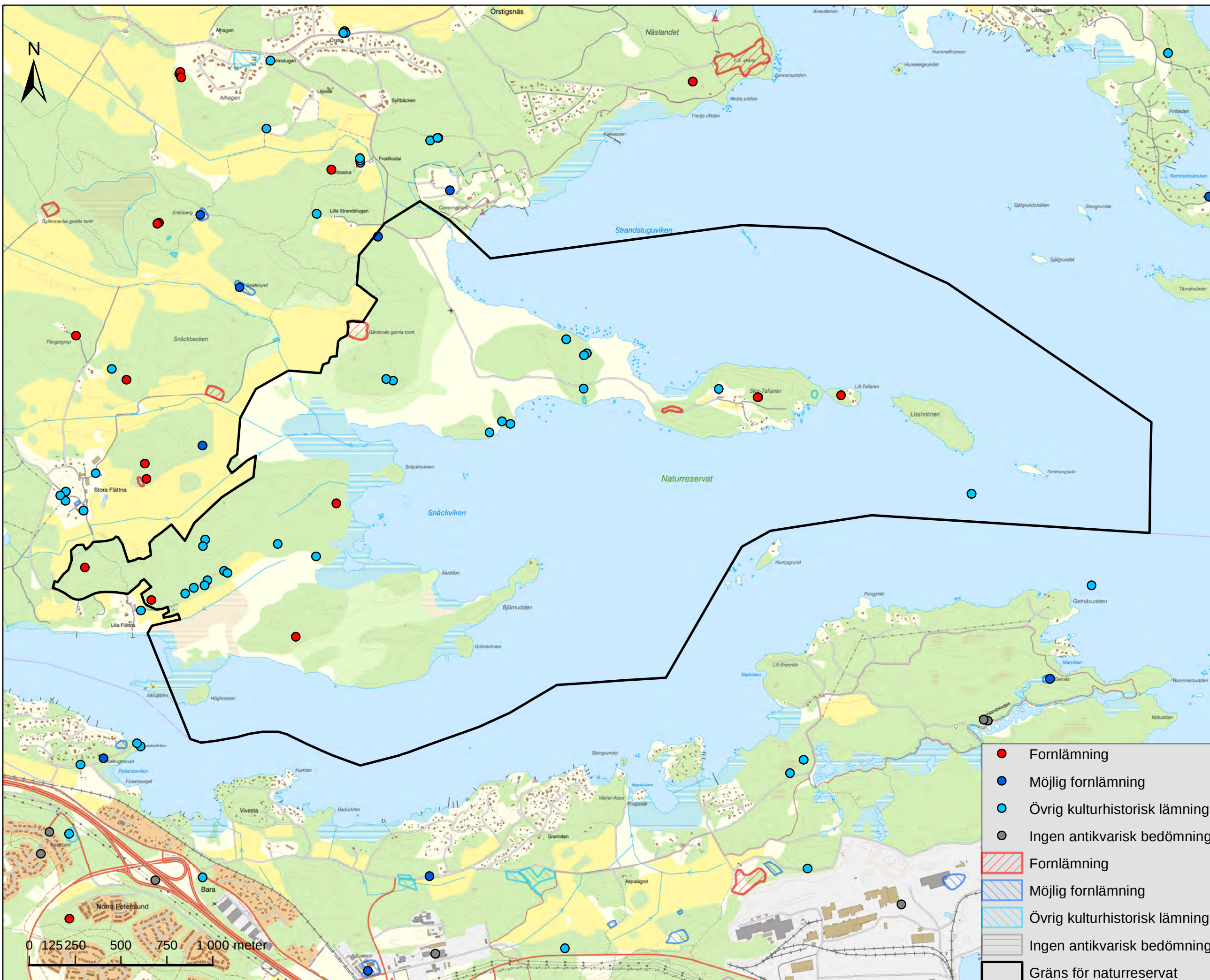
Friluftsanordningar

-  Badplats
-  Eldstad
-  Fågeltorn
-  Anpassning funktionsnedsatta
-  Infotavla
-  Parkering
-  Rastbord
-  Utsiktspunkt
-  WC



Skötselplanekarta

Bilaga 2.3 Kulturlämningar
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.



Tabell som visar ett urval av naturvårdsintressanta arter som registrerats inom Strandstuvikens naturreservat de senaste 50 åren. Artfynden i tabellen bygger på utdrag ur databasen Artportalen juni 2021 samt på artfynd från inventeringar som finns angivna i källförteckningen.

Rödlistekategorierna följer SLU ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = kritiskt hotad. S = signalart enligt Skogsstyrelsen. N2000 = art som ingår i EU:s art- eller habitatdirektiv. ÅGP = art som ingår i något av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter. ÅoB = ängs- och betesmarksarter. M = Marina intressanta arter.

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori
Alger	ishavstofs	<i>Battersia arctica</i>	M
Alger	sudare	<i>Chorda filum</i>	M
Alger	smalskägg	<i>Dictyosiphon foeniculaceus</i>	M
Alger	blåstång	<i>Fucus vesiculosus</i>	M
Alger	kräkel	<i>Furcellaria lumbricalis</i>	M
Alger	blåtonat rödblåd	<i>Phyllophora pseudoceranoides</i>	M
Alger	fjäderslick	<i>Polysiphonia fucoides</i>	M
Alger	rödris	<i>Rhodomela confervoides</i>	M
Fiskar	braxen	<i>Abramis brama</i>	M
Fiskar	gädda	<i>Esox lucius</i>	M
Fiskar	Id	<i>Leuciscus idus</i>	M
Fiskar	abborre	<i>Perca fluviatilis</i>	M
Fiskar	sutare	<i>Tinca tinca</i>	M
Fiskar	gös	<i>Sander lucioperca</i>	M
Fiskar	sarv	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	M
Fjärilar	silversmygare	<i>Hesperia comma</i>	NT
Fjärilar	almsnabbvinge	<i>Satyrrium w-album</i>	NT
Fåglar	rörsångare	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	NT
Fåglar	drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT
Fåglar	kricka	<i>Anas crecca</i>	VU
Fåglar	hornuggla	<i>Asio otus</i>	NT
Fåglar	rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT
Fåglar	grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN
Fåglar	skratmås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT
Fåglar	ärtsångare	<i>Curruca curruca</i>	NT
Fåglar	mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
Fåglar	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT/N2000
Fåglar	gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Fåglar	sävsparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	NT

Fåglar	svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Fåglar	strandkata	<i>Haematopus ostralegus</i>	NT
Fåglar	skräntärna	<i>Hydroprogne caspia</i>	NT/N2000/ ÅGP
Fåglar	gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU
Fåglar	fiskmåås	<i>Larus canus</i>	NT
Fåglar	havstrut	<i>Larus marinus</i>	VU
Fåglar	bläsand	<i>Mareca penelope</i>	VU
Fåglar	grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Fåglar	talltita	<i>Poecile montanus</i>	NT
Fåglar	entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Fåglar	buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
Fåglar	ejder	<i>Somateria mollissima</i>	EN
Fåglar	skedand	<i>Spatula clypeata</i>	NT
Fåglar	årta	<i>Spatula querquedula</i>	EN
Fåglar	stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	NT
Fåglar	tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU
Kärlväxter	plattsäv	<i>Blysmus compressus</i>	VU
Kärlväxter	rödsäv	<i>Blysmus rufus</i>	VU
Kärlväxt	höstlånke	<i>Callitriche hermaphroditica</i>	M
Kärlväxter	hartmansstarr	<i>Carex hartmanii</i>	VU
Kärlväxter	vanlig ängsstarr	<i>Carex hostiana</i> var. <i>hostiana</i>	NT
Kärlväxter	dvärghäxört	<i>Circaea alpina</i>	S
Kärlväxter	korallrot	<i>Corallorhiza trifida</i>	S
Kärlväxter	klofibbla	<i>Crepis tectorum</i>	NT
Kärlväxter	tibast	<i>Daphne mezereum</i>	S
Kärlväxter	trollsmultron	<i>Dryocallis rupestris</i>	VU
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
Kärlväxter	solvända	<i>Helianthemum nummularium</i>	NT
Kärlväxter	slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	NT
Kärlväxter	vippärt	<i>Lathyrus niger</i>	NT
Kärlväxter	ängsnattviol	<i>Platanthera bifolia</i> subsp. <i>bifolia</i>	NT
Kärlväxter	majviva	<i>Primula farinosa</i>	NT
Kärlväxter	grönpyrola	<i>Pyrola chlorantha</i>	S
Kärlväxt	vitstjälksmöja	<i>Ranunculus baudotii</i>	M
Kärlväxt	hjulmöja	<i>Ranunculus circinatus</i>	M
Kärlväxter	vanlig backsmörblomma	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemos</i>	NT
Kärlväxt	nating	<i>Ruppia spiralis/maritima</i>	M

Kärlväxter	svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	NT
Kärlväxter	ängsskära	<i>Serratula tinctoria</i>	NT
Kärlväxt	trådnate	<i>Stuckenia filiformis</i>	M
Kärlväxter	smalfjällig strandmaskros	<i>Taraxacum egregious</i>	NT
Kärlväxter	hagmaskros	<i>Taraxacum lepidum</i>	CR
Kärlväxter	fläckmaskros	<i>Taraxacum maculigerum</i>	VU
Kärlväxter	kvällsmaskros	<i>Taraxacum praestans</i>	VU
Kärlväxter	gullklöver	<i>Trifolium aureum</i>	NT
Kärlväxt	hårsärv	<i>Zannichellia palustris</i>	M
Kransalg	borststräfs	<i>Chara aspera</i>	M
Kransalg	grönsträfs	<i>Chara baltica</i>	M
Kransalg	hårsträfs	<i>Chara canescens</i>	M
Kransalg	skörsträfs	<i>Chara globularis</i>	M
Kransalg	havsrufse	<i>Tolypella nidifica</i>	M
Lavar	guldpuddrad spiklav	<i>Calicium adpersum</i>	S
Lavar	ladlav	<i>Calicium tigillare</i>	NT
Lavar	lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
Lavar	läderskål	<i>Encoelia furfuracea</i>	S
Lavar	Scharlakansvårskål /scharlakansskål	<i>Sarcoscypha coccinea</i> s.lat.	S
Mossor	fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	S
Mossor	stubbspretmossa	<i>Herzogiella seligeri</i>	S
Mossor	grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	S/N2000
musslor	östersjömussla	<i>Limecola balthica</i>	M
Skalbaggar		<i>Gnypeta rubrior</i>	NT
Skalbaggar	granbarkgnagare	<i>Microbregma emarginatum</i>	S
Skalbaggar	reliktbock	<i>Nothorhina muricata</i>	NT
Skalbaggar	vågbandad barkbock	<i>Semanotus undatus</i>	S
Storsvampar	oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT
Storsvampar	ekticka	<i>Fomitiporia robusta</i>	NT
Storsvampar	korallticka	<i>Grifola frondosa</i>	NT
Storsvampar	blekticka	<i>Haploporus tuberculosus</i>	NT
Storsvampar	rävticka	<i>Inocutis rheades</i>	S
Storsvampar	stor aspticka	<i>Phellinus populicola</i>	S
Storsvampar	grovticka	<i>Phaeolus schweinitzii</i>	S
Storsvampar	granticka	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	NT
Storsvampar	tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	NT

Storsvampar	brandticka	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	S
Storsvampar	blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	S
Storsvampar	trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	S
Storsvampar	zontaggsvamp	<i>Hydnellum conrescens</i>	S